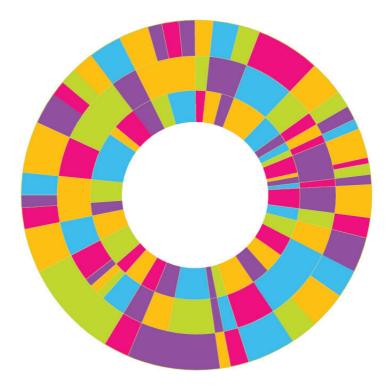
Partnerství neziskových organizací

Die Partnerschaft der Non Profit Organisationen

sborník

EUROPEAN TERRITORIAL CO-OPERATION AUSTRIA-CZECH REPUBLIC 2007-2013 Gemeinsam mehr erreichen. Společně dosáhneme více.

Projekt je podoporován z Fondu malých projektů Jižní Morava–Dolní Rakousko v rámci programu "Cíl 3 – Evropská územní spolupráce Rakousko–České republika 2007–2013"

Z nějakého popudu jste otevřeli tuto útlou brožurku. Nevím jaká očekávání vkládáte do jejího pročítání, či prolistování. Někdo ji letmo prolistuje a konstatuje, že je dost nebo přiměřeně úsporná nebo, že je málo barevná či má zajímavou obálku. Někdo si dokonce přečte některé části textu. Někdo si dokonce pomyslí něco o penězích. V brožuře jsou prezentace, popis aktivit, kdo se kde s kým setkal a kdo s kým bude dále mluvit či kdo nenašel nikoho s kým by mluvit chtěl. Ale my – a tím myslím realizační tým ANNO JMK, který na projektu pracoval, vidíme tuto brožurku trochu jinak. Pro nás je to první krok k poznání situace v Dolním Rakousku z pohledu střešních organizací, jejich úlohy, práce,

překážek. Jejich zkušenosti jsou pro nás inspirací pro naší práci při komunikaci s krajskou samosprávou a odpovědnými politiky. Současně si troufám tvrdit, že čtyři semináře byly inspirativní i pro Rakouské partnery. Svědčí o tom i předběžný zájem o pokračování projektu v krátké budoucnosti. Za iniciativu patří dík panu Tiefenbacherovi z NÖ Dorf- und Stadterneuerung-Verband für Landes-, Regional- und Gemeindeentwicklung. Témata k diskusi již mají své obrysy.

A tak na závěr lze říct: I když nebylo snadné projekt organizovat a řídit, dílo se podařilo a těšíme se na brzkou shledanou při dalším projektu.

Brno 30, 6, 2010

Jaromír Hron Předseda VV ANNO JMK Aus irgendeinem Motiv haben Sie diese dünne Broschüre aufgemacht. Ich weiß nicht, was Sie sich von ihrer Lektüre versprechen. Jemand mag sie schnell durchblättern und feststellen, dass sie ganz oder entsprechend dünn oder zu wenig bunt ist oder eine interessante Aufmachung hat. Jemand wird vielleicht auch einige Textteile lesen. Jemand wird sogar an das Geld denken. In der Broschüre gibt es Präsentationen, Beschreibung der Aktivitäten, Infos darüber, wer wen getroffen hat und wer mit wem weiter sprechen wird oder wer keinen Gesprächspartner gefunden hat. Aber wir – und damit meine ich das ganze Organisationsteam von ANNO JMK, das an dem Projekt beteiligt war, sehen diese Broschüre anders. Für uns ist es der erste Schritt zu dem Kennen lernen der Situation in Niederösterreich aus der Sicht der Dachorganisationen, ihrer Aufgabe, Arbeit, Hindernissen. Ihre Erfahrungen bedeuten für uns eine Inspiration für unsere weitere Arbeit bei der Kommunikation mit der Landesselbstverwaltung und den verantwortlichen Politikern. Gleichzeitig erlaube ich es mir zu behaupten, dass die vier Seminare auch für die österreichischen Partner inspirativ waren. Dies bezeugt auch das vorläufige Interesse an der Fortsetzung des Projekts in nächster Zukunft. Für seine Initiative möchte ich mich bei Herrn Tiefenbacher aus NÖ Dorf- und Stadterneuerung -Verband für Landes-, Regional- und Gemeindeentwicklung herzlich bedanken. Die Diskussionsthemen haben schon grobe Umrisse.

Und so kann zum Schluss gesagt werden: Auch wenn es nicht einfach war, das Projekt zu organisieren und zu leiten, ist uns die Arbeit gelungen und wir freuen uns auf baldiges Wiedersehen bei dem nächsten Projekt.

Brno, 30. 6. 2010

Jaromír Hron Vorsitzender VV ANNO JMK

Pro všechny účastníky bylo setkání se sousedskými organizacemi přínosem, mohli se poučit ze svých úspěchů nebo chyb, narazili na nové podněty, nalezli další motivaci a tu a tam na stejně smýšlející kolegy a kolegyně, ze kterých se možná stanou přátelé.

Čtyři dny strávené přemýšlením a výměnou názorů, čtyři zajímavé dny, zisk pro nás pro všechny.

V tomto smyslu doufám, že to byly čtyři první a ne poslední dny spolupráce mezi oběma našimi regiony a organizacemi.

> Maria Forstner předsedkyně sdružení NÖ. Dorf- und Stadterneuerung

Jede/r Teilnehmer/in profitierte von der Begegnung mit den Nachbarorganisationen, kann aus seinen Erfolgen oder Fehlern lernen, wir trafen auf neue Ideen, fanden zusätzliche Motivation und da und dort auch Gleichgesinnte, die vielleicht zu Freunden werden.

Vier Tage, im Gedanken und Projektaustausch, vier interessante Tage, ein Gewinn für uns alle.

In diesem Sinne hoffe ich, dass es die ersten und nicht die letzten vier Tage Zusammenarbeit zwischen unseren beiden Regionen und Organisationen war.

> Maria Forstner Obfrau NÖ. Dorf- und Stadterneuerung

Cílem činnosti Asociace neziskových organizací Jihomoravského kraje (ANNO JMK) je mimo jiné přispět k usnadnění a zlepšení práce svých členů, tedy těch, kteří nezištně věnují svůj čas ku prospěchu ostatních. Jednou z cest je nepochybně výměna zkušeností se stejně zaměřenými organizacemi v sousedních zemích.

Díky historickému vývoji od středověku až po současnost máme na jižní Moravě se sousedním Dolním Rakouskem velmi mnoho společného. To platí také pro aktivity, kterými se zabývají dobrovolnické a nevládní neziskové organizace (NNO). V obou našich regionech jsou skupiny obyvatel, pro které jsou služby neziskových

organizací příjemným zlepšením kvality života, a jsou také lidé, kteří jsou na pomoc neziskového sektoru přímo odkázáni. Přestože témata činnosti NNO jsou společná (např. volnočasové aktivity pro mládež, celoživotní vzdělávání, péče o seniory, podpora sociálně slabších spoluobčanů, pomoc obětem domácího násilí apod.), způsob jejich práce v obou zemích se může lišit.

Porovnání způsobu a organizace práce, zaměření, struktury cílových skupin, výměna dobrých i špatných zkušeností byly hlavní cíle našeho projektu. Tomu ale předcházela příprava a nalezení vhodného partnera na dolnorakouské straně. Toho jsme našli v Niederösterreichische Dorf- und Stadterneuerung pod vedením paní Marie Forstner. Díky výborné spolupráci se nám podařilo vytipovat oblasti činností, které jsou z hlediska výměny zkušeností pro NNO v obou regionech nejzajímavější, nakontaktovat příslušné organizace a uskutečnit všechny plánované semináře a položit tak první základy pro jejich další síťování a spolupráci.

Po úvodním, kontaktním workshopu jsme vytipovali tři klíčová témata pro další semináře: Práce NNO v oblasti prevence sociálně patologických jevů ve společnosti, Problematika žen, role NNO jejím řešení a Práce NNO při zvyšování kvality života seniorů.

Dostává se Vám do ruky brožura a DVD. V tištěné části najdete podrobné zápisy ze seminářů, ze kterých vyplývají konkrétní poznatky z praxe v obou regionech a kontaktní listinu organizací, které se na přeshraniční výměně zkušeností podílely. Na DVD pak naleznete navíc porovnání legislativního prostředí pro působení neziskových organizací v obou zemích a také veškeré prezentace a fotografie z konaných akcí.

Jako projektový manažer bych chtěl na tomto místě poděkovat zástupcům obou projektových partnerů za příkladnou spolupráci. Můj dík patří rovněž Re-

gionální rozvojové agentuře jižní Moravy, která v roli sekretariátu Fondu malých projektů umožnila kofinancování tohoto projektu z Evropského fondu regionálního rozvoje (ERDF), bez jehož přispění by byla úspěšná realizace tohoto projektu těžko představitelná.

Věřím, že náš úspěšný projekt nastartoval cestu a ukázal směr další společné práce. Dolní Rakousko i Jihomoravský kraj jsou součástí nadnárodního regionu CENTROPE, ve kterém je jedním ze společných cílů zvyšování kvality života a konkurenceschopnosti využitím přeshraniční spolupráce. Je to také jedna z cest, jak zvýšit povědomí o společenském významu a nepostradatelnosti nevládních neziskových organizací v očích zákonodárců, kde je stále co dohánět.

Ing. Miroslav Pala manažer projektu

Das Ziel der Tätigkeit der Assoziation gemeinnütziger Organisationen des Kreises Südmähren (ANNO JMK) ist unter anderem zur Erleichterung und Verbesserung der Arbeit ihrer Mitglieder beizutragen, also Arbeit derer, die uneigennützig ihre eigene Freizeit zum Nutzen von Anderen opfern. Eine der Möglichkeiten ist zweifellos der Erfahrungsaustausch mit gleich orientierten Organisationen in Nachbarländern.

Dank der historischen Entwicklung vom Altertum bis zur Gegenwart haben wir in Südmähren mit dem Nachbarland Niederösterreich sehr viel Gemeinsames. Das gilt auch für Aktivitäten, mit denen sich gemeinnützige und nichtstaatliche Organisationen beschäftigen (NGOs). In unseren beiden Regionen gibt es Bevölkerungsgruppen, für die Dienstleistungen gemeinnütziger Organisationen eine angenehme Verbesserung ihrer Lebensqualität bedeuten, und es gibt auch Leute, die auf die Hilfe des gemeinnützigen Sektors direkt angewiesen sind. Obwohl die Themen der Tätigkeiten der NGOs gemeinsam sind (z. B. Freizeitaktivitäten für Jugend, lebenslange Bildung, Seniorenpflege, Unterstützung von sozialschwachen Mitbürgern, Hilfe für Opfer häuslicher Gewalt usw.), können sich die Methoden ihrer Arbeit in beiden Ländern unterscheiden.

Der Vergleich der Methode und Organisation der Arbeit, Orientierung, Struktur der Zielgruppen, Austausch von guten und schlechten Erfahrungen waren Hauptziele unseres Projekts. Dem ging aber die Vorbereitung und Suche eines passenden Partners an der niederösterreichischen Seite voraus. Diesen Partner haben wir in dem Verband Niederösterreichische Dorf- und Stadterneuerung unter Leitung von Frau Marie Forstner gefunden. Dank der ausgezeichneten Zusammenarbeit ist es uns gelungen, Tätigkeitsbereiche zu finden, die aus der Sicht des Erfahrungsaustauschs für NGOs in beiden Regionen am interessantesten sind, zuständige Organisationen zu kontaktieren, und alle geplanten Seminare zu realisieren und somit den Grundstein für ihre weitere Vernetzung und Zusammenarbeit zu legen.

Nach dem Eröffnungs- und Kontaktworkshop haben wir drei Schlüsselthemen für weitere Seminare ausgewählt: Die Arbeit der NGOs auf dem Gebiet der Prävention vor sozialpathologischen Erscheinungen in der Gesellschaft, Frauenproblematik, Rolle der NGOs bei ihrer Lösung und Arbeit der NGOs bei Erhöhung der Lebensqualität von Senioren.

Nun kommt in Ihre Hände die Broschüre mit DVD. Im gedruckten Teil finden Sie detaillierte Protokolle der Seminare, aus denen konkrete Erkenntnisse aus der Praxis in beiden Regionen folgen und eine Kontaktliste von Organisationen, die sich an unserem grenzüberschreitenden Erfahrungsaustausch beteiligt haben. Auf der DVD finden Sie darüberhinaus den Vergleich gesetzlicher Bedingungen

für die Wirkung gemeinnütziger Organisationen in beiden Ländern und sämtliche Präsentationenm sowie Fotos von den Veranstaltungen.

Als Projektmanager möchte ich an dieser Stelle den Vertretern beider Projektpartner einen Dank für die vorbildliche Zusammenarbeit aussprechen. Mein Dank gehört ebenfalls der Regionalen Entwicklungsagentur der Region Südmähren, die in Rolle des Sekretariats des Fonds kleiner Projekte die Mitfinanzierung dieses Projekts aus dem Europäischen Fonds der regionalen Entwicklung (ERDF) ermöglichte, ohne deren Beitrag die erfolgreiche Realisierung dieses Projekts nur schwer vorstellbar wäre.

Ich hoffe, dass unser erfolgreiches Projekt die Richtung angegeben und Möglichkeiten unserer nächsten Zusammenarbeit gezeigt hat. Niederösterreich und Südmähren bilden einen Teil der übernationalen Region CENTROPE, in der eines der gemeinsamen Ziele die Erhöhung der Lebensqualität und Konkurrenzfähigkeit mit Nutzung grenzüberschreitender Zusammenarbeit ist. Es ist auch eine der Möglichkeiten, das Bewusstsein über die gesellschaftliche Bedeutung und Unentbehrlichkeit der gemeinnützigen Organisationen in Augen der Gesetzgeber zu steigern. Auf diesem Gebiet ist weiterhin viel zu tun.

Ing. Miroslav Pala, Projektmanager

Zápisy ze seminářů

Partnerství neziskových organizací seminář I, úvodní setkání Brno 26. 1. 2010

Místo konání: Slévárna Vaňkovka, Ve Vaňkovce 1, 602 00 Brno

Počet účastníků: 14

Zapisovatel: Zdeněk Hloušek

Program:

- přivítání
- Představení projektu Partnerství neziskových organizací viz prezentace
- cíle projektu slabiny a příležitosti
- představení Fondu malých projektů viz prezentace
- uvítání hostů ze strany ANNO
- představení činnosti Asociace panem Hronem viz prezentace ANNO JMK
- pan Konrád Tiefenbacher představil **Service Freiwillige**, což je servisní organizace pro dobrovolnickou činnost
- byla založena v roce 2001 z iniciativy Dolnorakouského zemského hejtmana
- podporuje všechny spolky v Dolním Rakousku pracující na bázi dobrovolnické činnosti
- poskytuje právní servis, informační servis, snaží se vést databázi kontaktů, podporuje publicitu a komunikace směrem k veřejnosti, pořádá školení pro pracovníky NNO
  - podporuje spolupráci NNO se strukturami samosprávy a státní správy
- supluje "střešní organizaci" neziskových organizací v NÖ a proto se snaží tato organizace zajišť ovat nejen servis, ale také spolupráci jednotlivých subjektů
- prezentace poskytla podklady pro srovnávací tabulku, která bude součástí výstupního sborníku.
  - počet NNO 17 500 spolků
  - Počet dobrovolníků
  - Zapojení obyvatel do činnosti NNO

- Z prezentace vyplynulo, že zemští politici v Dolním Rakousku si uvědomují význam NNO pro rozvoj a stabilitu společnosti, a proto jim poskytují konkrétní podporu prostřednictvím organizace Service Freiwillige – viz prezentace
- Paní Bednářová představila organizaci **Betanie**, která se zabývá sociální prací k nemocným, postiženým a starým lidem, podařil se vybudovat objekt pro staré občany s péčí – viz prezentace
  - Pan Hochmann představil **Česku tábornickou unii**, viz prezentace.
- Předtím krátce představil **Jihomoravskou radu dětí a mládeže**, která sdružuje organizace pracující s dětmi a mládeží v JMK (celkem 12 organizací v rámci této rady). Spolupodílí se také na organizování konference Hledáme lék na dětskou kriminalitu, která se zabývá prevencí v této oblasti
- Vystoupil pan Leopold Bösmüller z NÖ HILFSWERK, která je největší organizací poskytující sociální služby v Dolním Rakousku
- Poskytují kupř. rozvážku jídla, asistenční službu, drobné údržbářské práce pro klienty, domácí péči, služba poradenských center, doučování, společné rodinné hlídání dětí, provoz kompetenčních center,
- Porovnání podílu na trhu s ostatními NNO s podobným zaměřením (Volkshilfe, Caritas)
  - viz prezentace
  - Přednesl velmi zajímavé nabídky ke spolupráci:
- transfer know-how pro produkt "Tísňový telefon"., který mohou využívat kupř. lidé v domácí péči, senioři apod.
- transfer know-how při vzdělávání pečovatelek ve službě "Společné rodinné hlídání" (tzv. denní maminky)
- možnost realizace přeshraničního prázdninového tábora s výměnou zkušeností (Týden zážitků)
- Mládežnické kompetenční centrum Zwettl: uspořádání přeshraničního workshopu
- Pracovní trh po 31. 12. 2011: příprava lidských zdrojů pro přeshraniční uplatnění na trhu práce bez omezení.
- Transfer know-how při budování dobrovolnických struktur. HILFSWERK působí již 31 let, obslouží 23 000 klientů měsíčně, pracuje pro něj 4790 zaměstanců a 2752 dorovolníků)
- Poté byla představena vzdělávací instituce **Metodica o.s.**, která připravuje projekty orientované na metodiku programů dalšího vzdělávání, především na cizí jazyky, ale také např. na další vzdělávání lektorů působících v oblasti vzdělávání dospělých.
- Před polední pauzou vystoupila paní Gerta Mazalová za Sdružení na ochranu spotřebitelů, o.s., které se zabývá pomocí spotřebitelům a ochranou

spotřebitelů. Připravuje připomínky k zákonům a hledá cesty, jak zabránit zneužívání občanů v rámci neseriózních podnikatelských subjektů. Českým specifikem v činnosti této NNO je právní pomoc občanům, kteří se, především díky své neznalosti, ocitli v insolventním řízení, exekucích apod. SOS, o. s. má velký zájem o nalezení partnerské organizace v Dolním Rakousku a o výměnu zkušeností.

- Dále vystoupili **Pathfinder Mistelbach** (Skauti z Mistelbachu).
- Mistelbach má 12 000 obyvatel a 178 různých spolků.
- Skaut je strukturovaná organizace pracující s dětmi a mládeží ve věku 8–20 let, cíleně podle věkových kategorií. Zastřešující celostátní organizací rakouských skautů je Zemský rakouský svaz.
- V roce 2002 si postavili vlastní novou budovu nákladem 300 tisíc euro. Financování: poskytování prostor dalším NNO a zájmovým kroužkům, pořádání tradičních periodických akcí, členské příspěvky.
- Pan Leder představil **Klub českých turistů**, který se zaměřuje na pěší, cyklo a lodní výlety. Zabývají se mimo jiné značením turistických cest, zdůraznil i realizaci značené cesty pro vozíčkáře v Mariánském údolí. Vydávají kalendáře turistických akcí a mapy pro pěší a cyklisty –viz. prezentace
- Za dolnorakouskou stranu dále vystoupil zástupce spolku **Dorf und Stadt Erneuerung**, který je partnerem projektu. V Dolním Rakousku jsou celkem 4 okresy tohoto spolku a přednášející je z okresu Weinviertel se sídlem v Holabrunnu. Hlavním cílem spolku je obnova historických center měst a realizace reginálních projektů. Jedním z projektů jsou "Hradební města NÖ" 10 měst s hradbami se snaží vybudovat společný marketing pro turisty a přípravu průvodců pro tato města. V rámci realizací spolupracují s obdobnými městy i u nás na Jižní Moravě. Dalším projektem je Biosferická ochrana 52 obcí vazba na ochranu přírodních podmínek s cíly jako mobilita, půda a energie. Dále pracují na osvětě k energetickým úsporám. Připravují projekt "Radland" využívání jízdních kol jako alternativu k automobilu ke každodenní dopravě (škola, zaměstnání) Jsou zprostředkujícím subjektem pro poskytování a správu dotací ze zemského rozpočtu a jsou také administrátorem těchto dotací.

Cíle spolku:

- posílení vědomí občanů o sounáležitosti s jejich domovskou obcí,
- zvýšení kvality života zlepšením mezilidských a sousedských vztahů,
- posílení zodpovědnosti občanů za obec, město, kraj čili " všeho co je za hranicemi vlastních stěn",
  - udržitelnost atraktivity venkovských oblastí pro další generace.

 Jako poslední vystoupila zástupkyně Českého svazu žen paní Bronislava Milínková, která připomněla problémy s uplatněním žen v rámci pracovního trhu, zajištění dalšího vzdělávání a společného kontaktu. – viz prezentace

V rámci odpolední diskuse si vzal slovo dolnorakouský partner projektu a vyjádřil velkou ochotu dolnorakouských NGO ke spolupráci s neziskovým sektorem Jihomoravského kraje.

Spolupracující organizací by mohla být organizace Frauen für Frauen (kontakt bude zprostředkován, zástupkyně se nemohly zúčastnit) a také Pascalina, která se zaměřuje na vzdělávání žen v NÖ.

ČTU a českým skautům zaměřením nejvíce odpovídají rakouští skauti. Zde se jeví velmi dobré možnosti spolupráce. Dále byla jmenována rakouskou stranou organizace Kinderfreunde, která se bohužel nemohla tohoto semináře zúčastnit.

Dále byl z rakouské strany vznesen dotaz na organizace zaměřující se na streetworkery (organizace Tender, Jugend im Arbeit Prävenz). Zde se jeví jako možná spolupráce na širokých škálách problémů (od prevence po pomoc drogově závislým).

Hilfswerk by si rád vyměnil kontakty s o. s. Betanie. Zde se rozpoutala otázka proplácení (spolufinancování) ze strany pojišťoven s docházkovou péčí. Obě strany se shodly, že i přes veškeré úsilí je pořád více poptávky po službách neziskového sektoru, než je možné z jeho zdrojů zabezpečit.

Závěrem se účastníci rámcově dohodli na termínu a tématech příštího semináře, který bude věnován organizacím pracujícím s dětmi a mládeží. Seminář byl naplánován na 16. 3. 2010 v Mistelbachu.

Všichni zúčastnění ocenili ideu projektu Partnerství neziskových organizací a vyjádřili spokojenost s průběhem semináře, který byl pro všechny přínosný. Rovněž výběr pozvaných hostí z hlediska zaměření jejich činnosti byl produktivní. Dosavadní přeshraniční spolupráce mezi neziskovkami probíhala pouze na oborové úrovni a týkala se jednotlivých subjektů. Setkávání na úrovni zastřešujících organizací usnadňuje další síťování konkrétních NNO na obou stranách hranice a efektivní řešení společných problémů.

Seminář byl ukončen v 16 hodin společným fotografováním.

Protokoll über das Treffen von Vertretern der tschechischen und österreichischen Seite am Eröffnungsseminar des Projekts Partnerschaft gemeinnütziger Organisationen, das am 26. 1. 2010 in der ehemaligen Gießerei Vaňkovka, Ve Vaňkovce 1, 602 00 Brno stattfand

Anzahl der Teilnehmer: 14

Protokollführer: Zdeněk Hloušek

Programm:

- Begrüßung
- Vorstellung des Projekts Partnerschaft gemeinnütziger Organisationen siehe Präsentation
- Projektziele Schwächen und Gelegenheiten
- Vorstellung des Fonds der Kleinprojekte siehe Präsentation
- Begrüßung der Gäste von ANNO
- Vorstellung der Tätigkeit der Assoziation von Herrn Hron siehe Präsentation ANNO JMK
- Herr Konrad Tiefenbacher stellte Service Freiwillige vor, eine Serviceorganisation für freiwillige Hilfe
- sie wurde 2001 auf Initiative des niederösterreichischen Landeshauptmanns gegründet
- unterstützt alle Vereine in Niederösterreich, die auf Basis des ehrenamtlichen Engagements arbeiten
- bietet Rechtservice, Infoservice, führt Datenbank von Kontakten, unterstützt die Publizität und Kommunikation mit der Öffentlichkeit, veranstaltet Schulungen für NPO Mitarbeiter
- unterstützt die Zusammenarbeit von NPOs mit Strukturen der Selbst- und Staatsverwaltung
- spielt die "Dachorganisation" von gemeinnützigen Organisationen in NÖ und deshalb sichert diese Organisation nicht nur Service, sondern auch Zusammenarbeit der einzelnen Subjekte
- die Präsentation bot Unterlagen für eine Vergleichstabelle, die einen Teil des Endsammelbands bilden wird
- Anzahl der NPOs 17 500 Vereine
- Anzahl der Freiwilligen
- Einbindung der Bürger in die Tätigkeit der NPOs
- Aus der Präsentation gab sich heraus, dass Landespolitiker in Niederösterreich die Bedeutung der NPOs für die Entwicklung und Stabilität der Gesellschaft

verstehen und deshalb bieten sie ihnen eine konkrete Unterstützung durch die Organisation Service Freiwillige

- siehe Präsentation
- Frau Bednářová stellte die Organisation Betanie vor, die Sozialarbeit mit Kranken, Behinderten und alten Leuten ausübt, es ist gelungen, ein Objekt für alte pflegebedürftige Bürger zu bauen – siehe Präsentation
- Herr Hochmann stellte die Tschechische Camperunion vor siehe Präsentation
- davor wurde kurz der Südmährische Rat für Kinder und Jugend vorgestellt, der Organisationen vereint, die mit Kindern und Jugendlichen im Landesbezirk Südmähren arbeiten (insgesamt 12 Organisationen im Rahmen dieses Rats). Er beteiligt sich auch an der Veranstaltung der Konferenz "Wir suchen ein Heilmittel gegen Kinderkriminalität", die sich mit den Vorbeugungsmaßnahmen auf diesem Gebiet beschäftigt
- Herr Leopold Bösmüller mit NÖ HILFSWERK, der größten Sozialdienstleistungen bietenden Organisation in Niederösterreich
- Es bietet zum Beispiel Essen auf Rädern, einen Assistenzdienst, kleine Arbeiten im Haushalt für ihre Klienten, Heimpflege, Beratungszentren, Nachhilfe, Tagesmütter, Betrieb von Kompetenzzentren
- Vergleich der Marktanteile mit anderen NPOs, die auf ähnlichem Gebiet tätig sind (Volkshilfe, Caritas)
- Siehe Präsentation
- Sehr interessantes Angebot zur Zusammenarbeit:
- Transfer von Know-how für das Produkt "Krisentelefon", das auch z. B. Leute in Hauspflege, Senioren usw. nutzen können
- Transfer von Know-how bei der Ausbildung von Tagesmüttern
- Möglichkeit von Veranstaltung eines grenzüberschreitenden Ferienlagers mit Erfahrungsaustausch (Erlebniswoche)
- Jugendkompetenzzentrum Zwettl: Veranstaltung eines grenzüberschreitenden Workshops
- Arbeitsmarkt nach dem 31. 12. 2011: Vorbereitung der Humanressourcen für die grenzüberschreitende Durchsetzung auf dem Arbeitsmarkt ohne Begrenzung.
- Transfer von Know-how bei dem Aufbau von ehrenamtlichen Strukturen. (NÖ HILFSWERK wirkt schon seit 31 Jahren, bedient 23 000 Klienten im Monat, hat 4 790 Mitarbeiter und 2 752 Freiwillige)
- Danach wurde das Bildungsinstitut **Metodica o. s.** vorgestellt, das Projekte vorbereitet, die auf die Methodik von Programmen für Weiterbildung orientiert sind, vor allem auf Fremdsprachen, aber auch die Weiterbildung von Lehrern im tertiären Bereich

- Vor der Mittagspause trat Frau Gerta Mazalová aus SOS, o. s. auf, dem Verein für Verbraucherschutz, der sich vor allem mit Hilfe und Schutz von Verbrauchern beschäftigt. Er bereitet Anmerkungen zum Gesetz vor und sucht Wege, wie man den Missbrauch von Verbrauchern im Rahmen nicht seriöser unternehmerischer Subjekte verhindern könnte. Die tschechische Besonderheit in der Tätigkeit dieser NPO ist die Rechtshilfe für Bürger, die vor allem durch ihre Unkenntnisse in Insolvenzverfahren, Exekutionen usw. geraten sind. SOS, o. s. hat ein großes Interesse daran, eine Partnerschaftsorganisation in Niederösterreich zu finden und mit ihr die Erfahrungen auszutauschen. **Pfadfinder aus Mistelbach**
- Mistelbach hat 12 000 Einwohner und 178 verschiedene Vereine.
- Pfadfinder sind eine strukturierte Organisation, die mit Kindern und Jugendlichen im Alter von 8–20 Jahren arbeitet, gezielt nach Altersgruppen. Landesweite Dachorganisation der österreichischen Pfadfinder ist der Österreichische Landesverband.
- 2002 wurde ein neues Gebäude mit den Kosten von 300 000 Euro gebaut. Finanzierung: Vermietung der Räume an andere NPOs und Interessenzirkel, periodische Veranstaltungen, Mitgliedsbeiträge.
- Herr Leder stellte den **Klub der tschechischen Touristen** vor, der sich auf Wanderungen, Rad- und Wasserausflüge orientiert. Er beschäftigt sich unter anderem mit der Kennzeichnung von touristischen Wanderwegen, Herr Leder betonte auch die Realisierung eines gekennzeichneten Weges für Rollstuhlbehinderte im Mariental. Es werden Kalender mit touristischen Veranstaltungen und Karten für Wanderer und Radfahrer ausgegeben siehe Präsentation
- Für die niederösterreichische Seite trat weiter der Vertreter des Verbands **Dorfund Stadterneuerung** auf, Partner des Projekts. In Niederösterreich gibt es insgesamt 4 Regionalbüros und der Vortragende ist aus dem Regionalbüro Weinviertel mit dem Sitz in Holabrunn. Das Hauptziel des Verbands ist die Erneuerung der historischen Stadtzentren und Durchführung von Regionalprojekten. Eines der Projekte heißt "NÖ Stadtmauerstädte 10 Städte mit Stadtmauern versuchen ein gemeinsames Marketing für Touristen aufzubauen und Stadtführer für diese Städte
- vorzubereiten. Im Rahmen der Realisierungen arbeiten sie mit ähnlichen Städten bei uns in Südmähren zusammen. Ein weiteres Projekt ist der Biosphärenschutz von 52 Gemeinden Anknüpfung an den Schutz der natürlichen Bedingungen mit den Zielen wie Mobilität, Boden und Energie. Weiter üben sie die Aufklärungsarbeit zum Thema Energieersparnisse aus. Sie bereiten das Projekt "Radland" vor Nutzung vom Fahrrad als Alternative zum Auto im Alltagsverkehr (Schule, Beruf, …) Sie sind Vermittlungssubjekt für die Einreichung und Verwaltung von Fördermitteln aus dem Landesbudget.

Ziele des Verbands:

- Stärkung vom Bewusstsein der Bürger über die Verbundenheit mit der Heimatgemeinde
- Erhöhung der Lebensqualität durch die Verbesserung von zwischenmenschlichen und nachbarlichen Beziehungen
- Stärkung der Verantwortung der Bürger für die Gemeinde, die Stadt, das Land, also "alles außerhalb der eigenen vier Wände"
- Erhaltung der Attraktivität von Dorfregionen für weitere Generationen
- Als letzte trat die Vertreterin des Tschechischen Frauenverbands Frau Bronislava Milínková auf, die an die Probleme mit der Durchsetzung von Frauen auf dem Arbeitsmarkt, Sicherung der Weiterbildung und der gemeinsamen Kontakte erinnerte. – siehe Präsentation

Im Rahmen der Nachmittagsdiskussion ergriff der niederösterreichische Projektpartner das Wort und zeigte eine große Bereitschaft der niederösterreichischen NGOs zur Zusammenarbeit mit dem gemeinnützigen Sektor des Landesbezirks Südmähren.

Auch die Organisation Frauen für Frauen könnte zusammenarbeiten (Kontakt wird vermittelt, Vertreterinen konnten nicht teilnehmen) und auch Pascalina, die sich auf die Bildung von Frauen in NÖ orientiert.

Der Tschechischen Camperunion und tschechischen Pfadfindern entsprechen am meisten die österreichischen Pfadfinder. Hier zeigen sich gute Möglichkeiten einer Zusammenarbeit.

Weiter wurde von der österreichischen Seite die Organisation Kinderfreunde genannt, die leider an diesem Seminar nicht teilnehmen konnte.

Weiter wurde von der österreichischen Seite die Frage an die Organisationen gestellt, die mit Streetworkern arbeiten (Tender, Jugend im Arbeit Prävention) Hier zeigt sich eine mögliche Zusammenarbeit an vielen Problemen (von Maßnahmen für die Hilfe von Drogensüchtigen).

Hilfswerk würde gern Kontakt mit o. s. Betanie tauschen. Hier wurde über die Mitfinanzierung von der Seite der Versicherungen bei der Tagespflege diskutiert. Beide Seiten waren sich darin einig, dass auch trotz der Bemühungen immer mehr Bedarf an Dienstleistungen des gemeinnützigen Sektors besteht, als dieser bieten kann.

Zum Schluss vereinbarten die Teilnehmer den Termin und die Themen des nächsten Seminars, das Organisationen gewidmet wird, die mit Kindern und Jugendlichen arbeiten. Das Seminar ist für den 16. 3. 2010 in Mistelbach geplant.

Alle Teilnehmer schätzten die Idee des Projekts Partnerschaft gemeinnütziger Organisationen und zeigten ihre Zufriedenheit mit dem Seminar, das für alle fruchtbringend war. Auch die Auswahl der eingeladenen Gäste aus der Sicht der Orientierung ihrer Tätigkeit war produktiv. Die bisherige grenzüberschreitende Zusammenarbeit unter den gemeinnützigen Organisationen verlief nur auf Fachrichtungsebene und betraf nur einzelne Subjekte. Das Treffen auf der Ebene der Dachorganisationen erleichtert eine weitere Vernetzung der konkreten NPOs an beiden Seiten der Grenze und eine effektive Lösung von gemeinsamen Problemen.

Das Seminar wurde um 16.00 Uhr mit einer gemeinsamen Fotoaufnahme beendet.

Partnerství neziskových organizací seminář II, téma: prevence sociopatologických jevů Mistelbach 16. 3. 2010

Počet účastníků: 23

Program:

- 1. Úvod (Ing. Miroslav Pala)
- 2. Prevence sociálně patologických jevů (Gabriela Boková)
- 3. Legalizace drog v České republice? (Nikola Brixelová)
- 4. Suchtberatung, Caritas St. Pölten (DSA Erich Divisek)
- 5. Mobile Jugendarbeit streetworkeři, MOJA streetwork (Mag. Max Foissner)
- 6. Sdružení přátel Jaroslava Foglara (Hynek Cígler, Jiří Kalina)
- 7. Zálesák (Rostislav Zabloudil)
- 8. Pionýr (Pavel Zdráhal)
- 9. Představení NÖ Dorf-und Stadterneuerung partner projektu (Marie Forstner)
- 10. Fachstelle für Suchtvorbeugung, Koordination und Beratung, St. Pölten (Dr. Ursula Hörhan)
- 11. Výškovnice, Česká tábornická unie (Jan Hochman)
- 12. ZWETTL Hilfswerk (Herta Pöhnlein)
- 13. Sdružení přátel folkloru vBrně
- 14. YMCA Brno, TenSing (Gabriela Boková)

1. Úvod

Na minulém semináři se oblast prevence sociálně patologických jevů ukázala jako vhodným společným tématem. Dnes se tedy budeme zabývat výměnou zkušeností jak v oblasti primární prevence, tak v oblasti sekundární prevence.

2. Prevence sociálně patologických jevů

- sociálně patologické jevy mohou být buď závislosti (alkohol, drogy), nebo inklinace k ideologickým hnutím (nacismus, sekty)
- prevence primární cílová skupina není vymezena, týká se všech, uskutečňuje se především v NNO, probíhá výchovou, osobním příkladem vedoucího, je levná a účinná
- sekundární prevence, cílovou skupinou jsou vybrané skupiny a jedinci, důležitá je včasná intervence
  - terciární prevence: resocializace kriminálně narušených osob

- problémy: NNO jsou posuzovány z hlediska počtu členů a ne z hlediska kvality, chybí návaznost na jejich programy
- specifika: neformální struktury, rozmanité pole působnosti (sport, kultura), dlouhodobé působení

3. Legalizace drog v České republice ??

- Cílem prezentace je srovnání zákona starého a nového
- Původní zákon měl řadu nesrovnalostí a mezer
- Problematický pojem "množství větší než malé" v případě, že u sebe daná osoba měla množství drogy větší než malé, jednalo se o trestný čin, v případě, že neměla, jednalo se pouze o přestupek policisté tedy sami rozhodují, co je množství větší než malé (každý jinak, chybí fakta v číslech)
- nejprve problém řeší policisté pokyn, ale není závazný pro soudce, poté vydává pokyn státní zástupce, ale soudy si stejně rozhodují po svém (pokyn není závazný, další problém s různým chápáním pokynu)
- Nový zákon přinesl změny týkající se pojmu "větší než malé množství", zahrnuje nelegální pěstování rostlin, rozlišuje pěstování konopných drog, psychotropních látek, hub a sankce za ně (za konopné drogy nižší sankce)
- Nemůžeme sankciovat mladistvé stejně jako dospělé 3 kategorie: pod 15, 15–18, nad 18 let
- mladiství poloviční sankce, výchovné tresty, ochranná výchova, tresty za trestné činy a přestupky
- Jiné chápání trestného činu dříve ze strany formální a materiální, nyní pouze naplnění formální podstaty
  - Sníženy sankce za přechovávání
- Nový zákon pozitiva (máme vše přesně definováno), problémem jsou nízké sankce u mladistvých
- V ČR tedy nebyly drogy zlegalizovány, pouze se snížily některé sankce Pozn: zájem o téma ze strany rakouských partnerů, mají spousty upřesňujících dotazů
- Čtrnáctiletý člověk zůstane bez postihu? Ano, ale může mu být určen pobyt ve výchovném zařízení, popř. potrestání jeho rodiče za nedbalost.
- Důležité je množství účinné látky v droze, např. můžeme pěstovat konopí do velikosti 100 m², pokud je pole větší, povinnost nahlásit celnímu úřadu. Stanoveno proto, že někteří si pěstovali z důvodů výroby léčivých mastí, ale pouze pro vlastní potřebu.

4. Suchberatung, PSP

- Poradenské středisko cílem prezentace představit organizaci, jak pracují s klienty
- Poradenství pro závislé je zařízení charity poradenství a péče pro ohrožené závislostí, závislé i pro jejich blízké
  - Ilegální oblast konzum drog, legální oblast konzumace alkoholu, léky
- Závislosti gamblerství, nakupování, hry, jídlo především informační místo, zprostředkování zařízení
  - Dva typy klientů:
- klienti nedobrovolní, posílaní od soudu podle zákona o návykových látkách, nebo od lékaře, řidiči, kteří byli přistiženi po požití alkoholu za volantem.
- dobrovolní klienti, kteří mají problémy v práci, škole, rodině, psychické potíže – chtějí se informovat, jak se s tím poprat
  - Řešení: individuální rozhovory, skupinové debaty (i s rodinou) 1x měsíčně
- Cíle: snížení mortality, zvýšení šance na přežití, zachování zdraví, zlepšení kvality života, integrace (trávení volného času, další vzdělávání), prodloužení abstinenční fáze, podporovat abstinenci – ne orientovat se na ní (když konzumuje dál, může k nám chodit)
- Zaměstnanci: psychoterapeuti, sociální pracovníci (motivační práce rozšiřuje obzory), právní poradenství, zprostředkování komunikace mezi členy rodiny (mladiství), zprostředkování kontaktu např. se zaměstnavatelem, pomoc s pravidelnými platbami
- Medicínská oblast psychiatr, psychologická péče, jak zabránit pokusům o sebevraždu, snižování škod
  - Psychoterapie intenzivní zabývání se situací
  - Nízkoprahový přístup, nechceme být prodlouženou rukou policie
  - Definované otvírací hodiny, klient může přijít kdykoli v rámci nich
- Problém nemáme je kam poslat, pokud se nejedná a drogovou závislost (např. gambling), nejsou lékaři, kteří by poskytli substituci – žádný psychiatr ani doktor, který by tuto činnost provozoval – nejbližší ve Vídni
  - Právní forma: společnost veřejného práva
- PSP. s.r.o. financování je závislé na počtu obyvatel, od roku 2007 Plán pro řešení závislostí, definovaný rozpočet, 7 kanceláří
- Charita neziskovka, výrazně podporovaná ze zemského rozpočtu, také vázané na počet obyvatel (50 000 obyvatel – určeno, kolik proplatí hodin za práci terapeuta, lékaře.)

Zprostředkovat kontakt s organizací, která se zabývá problematikou závislostí.

5. Mobile Jugendarbeit – streetworkeři, MOJA streetwork

- Sekundární prevence
- Všude, kde se zdržují mladí lidé, kde je můžeme potkat, pomáháme od problémů s láskou až po pokusy o sebevraždu, přes hádky s rodiči až po hledání pracovního místa
- Snažíme se být v kontaktu s mladými lidmi, musíme dopředu vzbudit důvěru
- Ne pouze problémy, které způsobují, ale aby mladí měli možnost něco dělat pět let bojovali za skate park aby měli něco, co jim umožní smysluplně trávit volný čas, dohlíží na ně sociální pracovník
- Mládežnická setkání potká se velké množství mladých lidí, chceme místo, kde se můžeme setkávat, abychom nemuseli do hospody, mladí organizují něco pro mladší, v některých obcích nejsou mladí, kteří chtějí dělat něco pro druhé řešení zaměstnání studentů sociální práce (ti mají za úkol vybudovat síť dobrovolníků, kteří to budou dělat po nich)
  - Zbytek činnosti klasická sociální práce poradenství
- Projekt prevence: vytvořili balíček: pravidla pro bezpečnější konzumaci alkoholu – papírové sáčky, ve kterých je ovocná šťáva., müsli tyčinka, kondomy, žvýkačka... sáček byl potištěn z jedné strany radami, když už člověk pije alkohol, jak ho má pít bezpečně, a z druhé strany návodem k pomoci při otravě alkoholem (balíček se rozdával na happeningových akcích, kde se vyskytovali mladí lidé a alkohol – koncerty, open air festivaly)
- Sami mladí natočili film xenofobie a pravicový radikalismus nízkonákladová záležitost, v podstatě sestříhané scénky – např. mladý v kostýmu extremisty nastříká na zeď hákový kříž, pak k němu přijde druhý, půjčí si od něj sprej a symbol doplní tak, že z něj vznikne dům zasazený do krajiny.

6. Sdružení přátel Jaroslava Foglara

- Přímá práce s dětmi a mládeží, odborná činnost Konference "Hledáme lék na dětskou kriminalitu" (publikace, semináře, vydávání knih v Braillově písmu), šíření myšlenek Jaroslava Foglara
  - Činnost dětských mikrokolektivů bez dospělého vedoucího
  - V příštích letech se budeme zabývat především riziky závislosti na internetu
- Mikrokolektivy vynalezl JF 1938, oslovily širokou část veřejnosti, od 1993 pokračujeme v podobné činnosti, * několik stovek
  - 1 mikrokolektiv = 3–7 dětí, které si sami plánují svou činnost
- Dáváme jim úkoly, které vydáváme v podobě časopisů nebo her na internetu dlouhodobá hra, která probíhá osm měsíců komunikují přes internet, zadáváme jim úkoly, které pak plní v přírodě, očekáváme reakci, měsíčník Bobří

stopa, osobní korespondence a víkendová setkání, webové stránky, na kterých vzniká komunita

- Zajímavé webové stránky kontakt s vrstevníky, ale i nabídka činnosti, která je odláká od počítače – umožňuje reálnou komunikaci a reálnou činnost – každý měsíc vychází sada reálních úkolů, děti je plní (přitom rozšíří své schopnosti), získají body a postupují na webové mapě
  - Cílová skupina: 9–18 let

7. Zálesák

- Navazuje na Pionýra
- 60. léta počátek trampingu vytvořen tábornický klub, který se začal rozvíjet
- 1968 získání legality, celostátní organizace pouze na dva roky, ale pracovali dál pod jinými organizacemi (Svazarm)
- Pracují v místě bydliště, aby v rámci jednoho střediska bylo více věkových kategorií a děti mohly přecházet
  - Atraktivní pohybové aktivity, zachycena i nejkritičtější kategorie mládeže
- Děláme systematicky v rámci kluboven + systém lidí, které využíváme při nárazových akcích
- Zaměřeno na všestrannost v přírodě prostor dostupný, zdravý, romantika, dobrodružství
  - Letní a zimní tábory výchova sportem

8. Pionýr

- JMRDM –střešní organizace pro organizace zabývající se dětmi a mládeží v JMK
  - 3. největší hnutí
- * jako odnož skautské organizace, v době totality jediná povolená organizace
  - od roku 1990 je samostatnou organizací nezávislou na politických stranách
  - Pracuje ve všech regionech, spousty zahraničních kontaktů
  - Člen IFMSEI
  - Několik oblastí zájmu účastníci si mohou vybrat (70 % turistika)
  - Týdenní schůzky, letní tábory

9. NÖ Dorf-und Stadterneuerung

• Paní Maria Forstner, předsedkyně svazu, pozdravila účastníky jménem projektového partnera na dolnorakouské straně. Její organizace byla představena na prvním semináři, kterého se nemohla zúčastnit, v zastoupení panem Tiefenbacherem.

10. Fachstelle für Suchtvorbeugung, Koordination und Beratung, St. Pölten

- Obecně prospěšná nezisková organizace, 12 zaměstnanců, * 1998
- Nejprve pouze prevence závislostí, 2005 změněna struktura, rozhraní pro všechny otázky závislostí (poradenství a všechno, co souvisí s drogami)
- Základem práce "Suchtplan" * 2000 vytvořen s psychiatry (Prevence, poradenství a terapie), poradenství a terapie s klienty, kteří již mají nějaký problém
- Nyní přibyla sociální opatření projekty integrace na pracovní trh, dokumentace a management kvality plán má být vyhotoven na podzim
- Projekty začínají už v mateřských školkách školeny učitelky a vychovatelky, družiny prevence závislostí, vzdělávání učitelů v této problematice
- Prevenci se snažíme dělat tak, abychom angažovali více skupin (děti, rodiče, pedagogy), divadelní představení, workshopy pro rodiče, učitele
- Máme personál, který je schopen udělat krizovou prevenci ve školách (terapie místo trestu)
- Podporujeme obce při vytváření drobných plánů pro otázky závislosti (od prevence po poradenství)
  - Kolem 500 projektů každý rok, účastníků přes 30 000
- Chodíme k odvodové komisi, kde se dělá přezkum kde se rozhoduje, zda jsou adepti schopni konat brannou službu, po té přednáška o prevenci
- 23 poradenských míst v Rakousku ta jsou obsazena v závislosti na počtu obyvatel
  - Středisko specializované na mládež, soud může poslat do našeho zařízení
  - V Rakousku odvykací léčebna pro opiáty jedna odvykací kúra 3týdenní
  - Terapie by měla pokračovat dále člověk se zamyslí, proč začal látku užívat
  - Od roku 2006 jednotný systém dokumentace
- 15–29 let, přijdou dobrovolně (nejčastější typ: vyučen/základní vzdělání, nezaměstnaní, zajištěné bydlení takové bydlení, které podporuje vznik závislosti), 43 % klientů užívá drogu nitrožilně
  - Lidé se stěhují do Vídně kvůli lepší dostupnosti drog
- Projekt Nová média, kde se snažíme vysvětlit práci s novými médii (internet, mobil, online hry)

11. Projekt Výškovnice, Česká tábornická unie

- *1968, vychází z tradic trampského hnutí, organizace dětí a mládeže věk není omezen
  - Celostátní organizace, 10 000 členů v tábornických klubech
- Činnost pobyt v přírodě a všechno, co k tomu patří, její poznávání a ochrana
  - Pořádáme různé akce tak, abychom vyplnili volný čas mládeže
- Většina naší činnosti je směřována k neorganizovaným dětem a mládeži (kulturní a společenské akce;dětský den uprostřed Evropy)
- V rámci Moravy vybráno 48 vrcholů ne však výškových bodů (např. náměstí Svobody) – postupně se zvyšuje až po Praděd – jsou tam knížky, kde se zapíší + obdrží kód, na základě kterého se prokáží – po dosažení všech bodů, jsou pozváni na setkání vrcholezců, kde jsou odměněni (letos 8.ročník).
  - Soutěž pro fotografy
- V rámci akce Brno město uprostřed Evropy organizujeme vytrvalostní pochod za 24 hodin okolo Brna

12. ZWETTL Hilfswerk

- Sociální pracovník ve škole
- Aktivní v oblasti péči o lidi v domácnosti, poradenství pro rodiny, děti a mládež
- Zařízení pro mládež kontejnerového typu, je tam kancelář, sociální zázemí, velká místnost, počítače, stolní tenis – mají prostor se potkat a nemusí do hospody, přesně stanoveny otvírací hodiny

13. Sdružení přátel folkloru v Brně

- V Brně nejhustší síť folklorních souborů cca 50
- 36 folklorních kolektivů z Brna a Jižní Moravy a padesát individuálních členů (skupiny, taneční soubory)
- Mezi hlavní činnosti občanského sdružení patří kromě servisních, metodických a poradenských služeb pro členské kolektivy zejména pořádání Mezinárodního folklorního festivalu Brně (v roce 2010 připravují již 21. ročník, festival je držitelem statutu CIOFF a IOV), program festivalu zahrnuje dva pořady zaměřené výhradně na dětský folklor, přehlídky folklorních souborů
  - Kontakt na folkloristy z Rakouska

14. YMCA Brno, TenSing

• YMCA – Křesťanské sdružení mladých lidí – je nejstarší (*1844), největší a nejrozšířenější mládežnická organizace na světě

- Usiluje o harmonický rozvoj člověka, jeho ducha, duše a těla, je postavená na křesťanských základech a je otevřena všem lidem bez rozdílu
- Činnost: dětské oddíly a kluby pro mládež, sportovní, ekologické a turistické oddíly,kluby maminek, senior kluby či zájmové umělecké činnosti, letní tábory,servisní a poradenské služby veřejnosti, projekty
  - TenSing:principy
- 1. Tři "K" Kultura, Kreativita, Kristus
  - Kultura vedoucí TS dělají vše tak, aby vyšli vstříc kultuře mladých lidí
- Kreativita všechno je v TS koncipováno tak, aby byli náctiletí co nejméně pasivní.
- Kristus TS je otevřený pro všechny; jak pro věřící, tak i pro nevěřící. Obě skupiny pojí zapálení pro věc, kterou spolu dělají TenSing.
- 2. Proces před produktem
- 3. Mladí mladým

Shrnutí:

Sekundární prevence závislostí je v Dolním Rakousku velmi dobře podchycena koncepčně na úrovni zemské vlády. Pracuje se na základě Plánu řešení závislostí – "Suchtplan" z r. 2000.

Na každých 50.000 obyvatel je přesně stanoven počet hodin týdně ve 3 profesích: pečovatel, lékař (substituční léčba) a psycholog, které mají být závislým osobám poskytnuty. Naplnění tohoto plánu zastřešuje Fachstelle für Suchtvorbeugung – tato organizace má jako subdodavatele 3 neziskové organizace, které mají teritoriálně rozdělené celé Dolní Rakousko. Každá z těchto NNO má několik poradenských míst. Problémem ale je především najít obzvláště v menších městech lékaře ochotné věnovat svůj čas substituční léčbě narkomanů.

Dalším problémem je špatná dostupnost těchto služeb ve venkovských oblastech vzdálenějších od poradenských center.

Praxe v Dolním Rakousku ukázala, že dynamika rozvoje palety závislostí je rychlejší, než se předpokládalo. "Suchtplan" vypracovaný v roce 2000 řešil pouze problematiku látkových závislostí. Již několik let se ale jako minimálně stejně závažné jeví závislosti nelátkové, jako je závislost na hracích automatech, internetových on-line hrách apod. A tento druh závislostí se díky novým informačním technologiím rozšiřuje mnohem rychleji. Nový plán pro řešení závislostí bude zahrnovat i závislosti nelátkové a má být dokončen na podzim 2010. Je také nutné zásadně diferencovat přístup k řešení především látkových závislostí v řídce osídlených oblastech a ve velkých městech (zde Vídeň), kde je mnohem vyšší hustota obyvatel a také mnohem snazší dostupnost ilegálních látek.

Účastníci se shodli, že sekundární prevence a následná péče se neobejde bez koncepční pomoci z veřejné správy a z veřejných rozpočtů, ale ani bez dobrovolnické činnosti.

Role neziskových organizací v primární prevenci je nezastupitelná. Z pohledu primární prevence je nutné se věnovat především mladým lidem. Jak na Jižní Moravě tak v Dolním Rakousku je společným fenoménem nezájem mladých o pohybové aktivity, vysedávání u internetu, které může přerůst v závislost.

Jednou z cest je využít moderní komunikační prostředky na internetu (sociální sítě) k nalákání mladých na aktivity v přírodě. Dobrým příkladem je aktivita Sdružení přátel Jaroslava Foglara, kdy jsou mladí lidé a junioři motivováni k outdoorovým a kulturním aktivitám (mapování krajiny, navštěvování přírodních a kulturních pamětihodností apod.)

Dalším společným problémem v obou zemích je nedostatek prostor, kde by se mladí mohli scházet – kluboven. Mladí často nemají jinou možnost, než se scházet v restauracích, kde se předpokládá, že utratí něco za konzumaci jídel a nápojů, byť jen nealkoholických. Zde je dobrým příkladem skautský oddíl Pfadfinder Mistelbach, v jejichž prostorách se náš 2. workshop uskutečnil (vybudovali si objekt, který poskytují za úplatu jiným zájmovým sdružením a z příjmů kryjí financování a provoz budovy).

Práce s mladými z ohrožených sociálních skupin v terénu (streetworkers) má smysl, pokud se podaří mladé dostatečně motivovat a nabídnout jim atraktivní zábavu jako alternativu k poflakování nebo nezákonné činnosti.

Realizaci zajímavého nápadu prezentoval zástupce streetworkerské organizace MOJA – praktickými radami potištěný papírový sáček k zachytávání vomitu (viz výše – poznámky k prezentaci).

Potenciál k přeshraniční spolupráci:

Jihomoravský kraj

SPJF – hledají partnera pro svůj úspěšný projekt dlouhodobých her pro mikrokolektivy (3–7 mladých lidí) – plnění úkolů v přírodě s podporou komunikace přes internet. nabízejí know-how (content management system pro webové stránky), podporu při lokalizaci do němčiny a pro vytvoření vícejazyčné mutace.

Na Dolnorakouské straně potřebují tým cca čtyř nadšenců, kteří projekt rozjedou. Toto by mohl být výborný samostatný projekt z cíle EU – Přeshraniční spolupráce

Dolní Rakousko

Projekt propojení online hry s aktivitami v přírodě pod názvem "Klimafit zum Radlhit" se letos realizuje v Dolním Rakousku. Jde o tematický projekt zaměřený na cyklistiku jako formu každodenní ekologické dopravy.

Projekt je realizován organizací Klimabündnis Niederösterreich a dolnorakouskou vládní iniciativou Radland Niederösterreich (Dolní Rakousko –Země jízdních kol). Web online hry: www.radlhit.at

CARITAS Suchtberatung – hledají partnerskou organizaci na Jižní Moravě zajišťující poradenství, služby psychologa, lékaře pro dohled nad substituční odvykací léčbou. ČTU – hledají partnera pro projekt Brněnská Výškovnice – ke starému dobrému systému pamětních razítek na významných kulturních a přírodních památkách dát přidanou hodnotu – Internetová aplikace – fórum, kde se mohou zaregistrovat všichni návštěvníci míst propojených pomyslnou výškovnicí. Každé místo má svůj ID-kód, který každý návštěvník zadá na internetu do fóra. Pak je možné pořádat setkávání účastníků na těchto místech, spojit je s dalším programem. Výhodou je, že cílovou skupinou jsou neorganizovaní lidé, které účast na projektu k ničemu nezavazuje.

V úvahu by připadala dolnorakouská pobočka Alpenvereinu. Dolnorakouský partner se pokusí zprostředkovat kontakt.

Partner v Dol. Rakousku může dostat know--how pro realizaci zrcadlového projektu, výhledovým cílem je pak pomyslné propojení obou výškovnic v přeshraničním proiektu.

Pozn: podpora regionální turistiky v duchu "než zase pojedeš do světa, poznej zajímavosti svého a sousedních regionů" má a bude mít v nadnárodním regionu CEN-TROPE politickou podporu, kterou bude vhodné využít.

> Pfadfinder Mistelbach – společný popř. výměnný tábor je reálný, nejdříve ale v roce 2011. Organizace budou v kontaktu a na podzim 2010 zváží skutečnou realizaci.

Zálesák – nabídl svá 3 tábořiště pro uspořádání česko-rakouského letního tábora. Pro stanový tábor je nejvíce vítána jejich lokalita Bílý potok u Veverské Bítýšky

Sdružení přátel folkloru v Brně: hledají partnera pro výměnu souborů při pořádání folklórních festivalů

VOLKSKULTUR NIEDERÖSTERREICH Schlossplatz 1 3452 Atzenbrugg Tel. 02275 4660, Fax 02275 4660 27 http://www.volkskulturnoe.at/

Příští seminář: 11. 5. 2010 Slévárna Vaňkovka, Brno

Téma: Problematika žen a role NNO v jejím řešení

Seminar zum Thema Vorbeugung von soziopathologischen Phänomenen 16. 3. 2010, Mistelbach

Anzahl der Teilnehmer: 23

Programm:

- 1. Einleitung (Ing. Miroslav Pala)
- 2. Vorbeugung von soziopathologischen Phänomenen (Gabriela Boková)
- 3. Drogenlegalisierung in der Tschechischen Republik? (Nikola Brixelová)
- 4. Suchtberatung, Caritas St. Pölten (DSA Erich Divisek)
- Mobile Jugendarbeit Streetworker, MOJA Streetwork (Mag. Max Foissner)
- 6. Vereinigung der Freunde von Jaroslav Foglar (Hynek Cígler, Jiří Kalina)
- 7. Zálesák /Buschjäger/ (Rostislav Zabloudil)
- 8. Pionýr /Pionier/ (Pavel Zdráhal)
- Vorstellung von NÖ Dorf-und Stadterneuerung Projektpartner (Marie Forstner)
- 10. Fachstelle für Suchtvorbeugung, Koordination und Beratung, St. Pölten (Dr. Ursula Hörhan)
- 11. Výškovnice, Česká tábornická unie (Jan Hochman)
- 12. ZWETTL Hilfswerk (Herta Pöhnlein)
- 13. Sdružení přátel folkloru v Brně (Vereinigung der Folklorefreunde in Brno)
- 14. YMCA Brno, TenSing (Gabriela Boková)

1. Einleitung

Im vorigen Seminar hat sich herausgestellt, dass das Gebiet der Vorbeugung von sozialpathologischen Phänomen ein geeignetes gemeinsames Thema ist. Heute werden wir uns also mit dem Erfahrungsaustausch auf dem Gebiet der primären Vorbeugung sowie auf dem Gebiet der sekundären Vorbeugung befassen.

2. Vorbeugung von sozialpathologischen Phänomenen

- die sozialpathologischen Phänomene können entweder Süchte (Alkohol, Drogen) oder Neigung zu ideologischen Bewegungen (Nazismus, Sekten) sein
- primäre Vorbeugung die Zielgruppe ist nicht abgegrenzt, sie betrifft alle, wird vor allem in NNO realisiert, erfolgt durch die Erziehung, das persönliche Beispiel des Leiters, billig, wirksam
- sekundäre Vorbeugung, die Zielgruppe sind ausgewählte Gruppen und Einzelpersonen, wichtig ist die rechtzeitige Intervention
  - tertiäre Vorbeugung: Resozialisierung von kriminell gestörten Personen

- Probleme: NNO werden aus der Sicht der Mitgliederanzahl und nicht aus der Sicht der Qualität beurteilt, es fehlt die Bindung an ihre Programme
- Spezifika: unformale Strukturen, verschiedenes Tätigkeitsfeld (Sport, Kultur), langfristige Tätigkeit

3. Drogenlegalisierung in der Tschechischen Republik?

- Das Ziel der Präsentation ist es, das alte und neue Gesetz zu vergleichen
- Das ursprüngliche Gesetz hat eine Vielzahl von Unstimmigkeiten und Lücken enthalten
- Problematischer Begriff "größere als kleine Menge" wenn die jeweilige Person eine größere als kleine Drogenmenge bei sich hatte, handelte sich um eine Straftat, wenn sie nicht hatte, handelte es sich nur um einen Verstoß – die Polizei entscheidet also selbst, was größere als kleine Menge ist (jeder anders, die Fakten in Zahlen fehlen)
- zuerst wird das Problem durch die Polizei gelöst Weisung, die für die Richter nicht verbindlich ist, dann wir eine Weisung durch den Staatsanwalt erteilt, aber die Gerichte entscheiden ohnedies nach ihrem (die Weisung ist nicht verbindlich, weiteres Problem mit unterschiedlichem Verständnis der Weisung)
- Das neue Gesetz hat Änderungen betreffend den Begriff "größere als kleine Menge" mit sich gebracht, es schließt den illegalen Pflanzenanbau ein, unterscheidet den Anbau von Hanfdrogen, psychotrophen Stoffen, Pilzen und Strafen dafür (Hanfdrogen niedrigere Strafen)
- Wir können die Jugendlichen gleich wie die Erwachsenen nicht sanktionieren – 3 Kategorien: unter 15, 15–18, über 18 Jahre
- Jugendliche Halbstrafe, Erziehungsstrafen, Schutzerziehung, Strafen für Straftaten und Verstöße
- Ein anderes Verständnis der Straftaten früher aus formaler und materieller Sicht, jetzt nur Erfüllen des formalen Tatbestands
  - Herabsetzung der Strafen für die Hehlerei
- Neues Gesetz Positiva (bei uns ist alles genau definiert), Problem niedrige Strafen bei Jugendlichen
- In der Tschechischen Republik wurden die Drogen also nicht legalisiert, es wurden nur einige Strafen herabgesetzt

Bem.: Interesse am Thema seitens der österreichischen Partner, sie haben viele konkretisierende Fragen

• Bleibt ein vierzehnjähriger Mensch ohne Regress? Ja, aber es kann der Aufenthalt in einer Erziehungseinrichtung angeordnet werden, bzw. seine Eltern können für die Fahrlässigkeit bestraft werden.

• Wichtig ist die Menge des Wirkstoffes in der Droge, z. B. wir können Hanf bis 100 ² anbauen, wenn das Feld größer ist, gibt es die Meldepflicht an das Zollamt. Es ist aus dem Grund festgesetzt, dass einige Personen den Hanf aus dem Grund der Produktion der Heilsalben, jedoch nur für eigenen Bedarf angebaut haben.

4. Suchtberatung, PSP

- Beratungszentrum das Ziel der Präsentation ist es, die Organisation vorzustellen, wie mit den Klienten gearbeitet wird
- Die Beratung für Süchtige ist die Einrichtung der Caritas Beratung und Pflege für Suchtgefährdete, Süchtige sowie ihre Angehörigen
- Illegales Gebiet Drogenkonsum, legales Gebiet Alkoholverzehr, Medikamente
- Süchte Gamblerei, Einkaufen, Spiele, Essen vor allem Informationsstelle, Vermittlung der Einrichtungen
  - Zwei Typen der Klienten:
- die erste Gruppe unfreiwillige Personen, durch das Gericht nach dem Gesetz über Suchtstoffe oder durch ein Arzt geschickt, die Fahrer, die nach Alkoholverzehr hinter dem Steuer erwischt wurden.
- die zweite Gruppe freiwillige Klienten, die Probleme in der Arbeit, Schule,
   Familie, psychische Beschwerden haben sie wollen sich informieren, wie sie die Probleme bewältigen
- Lösung: individuelle Gespräche, Gruppendebatten (auch mit der Familie)
   1× monatlich
- Ziele: Erniedrigung der Mortalität, Erhöhung der Überlebenschance, Verbesserung der Gesundheit, der Lebensqualität, Integration (Freizeitgestaltung, Weiterbildung), Verlängerung der Abstinenzphase, Unterstützung der Abstinenz nicht sich darauf orientieren (wenn eine Person weiter konsumiert, kann sie uns besuchen)
- Angestellte: Psychotherapeuten, Sozialarbeiter (Motivationsarbeit erweitert den Horizont), Rechtsberatung, Kommunikationsvermittlung zwischen den Familienmitgliedern (Jugendliche), Kontaktvermittlung z. B. mit dem Arbeitgeber, Hilfe mit den regelmäßigen Zahlungen
- Medizin Psychiater, psychologische Pflege, Vermeidung der Selbstmordversuche, Schadenermäßigung
  - Psychotherapie intensive Beschäftigung mit der Situation
- Niedrig-Schwelle-Herangehen, wir wollen nicht verlängerte Hand der Polizei sein

- Definierte Sprechstunden, der Klient kann jederzeit während dieser Stunden kommen
- Problem es gibt keine Stelle, wohin wir sie schicken könnten, wenn es sich um die Drogensucht nicht handelt (z. B. Gambling), es gibt keine Ärzte, die die Substitution gewähren würden – kein Psychiater oder Arzt, der diese Tätigkeit ausüben würde – der nächste in Wien
  - Rechtsform: Gesellschaft des öffentlichen Rechtes
- PSP. s. r. o. die Finanzierung ist von der Bevölkerungsanzahl abhängig, seit 2007 Plan für die Suchtlösung, definiertes Budget, 7 Büros
- Caritas gemeinnützige Organisation, erheblich unterstützt aus dem Landesbudget, auch gebunden an die Einwohneranzahl (50 000 Einwohner – bestimmt, wieviel für die Arbeit des Therapeuten, des Arztes bezahlt wird.)

Vermitteln den Kontakt mit einer Organisation, die sich mit der Suchtproblematik beschäftigt.

5. Mobile Jugendarbeit – Streetworker, MOJA Streetwork

- Sekundäre Vorbeugung
- Überall, wo sich junge Leute aufhalten, wo wir sie treffen können, wir helfen von den Problemen mit der Liebe bis zu den Selbstmordversuchen, über Streite mit Eltern bis zur Suche einer geeigneten Arbeitsstelle
- Wir bemühen uns, im Kontakt mit den jungen Leuten zu sein, wir müssen Vertrauen im voraus erwecken
- Nicht nur die Probleme, die sie verursachen, aber dass die jungen Leuten die Möglichkeit haben, etwas zu machen – fünf Jahre haben sie für einen Skate Park gekämpft – damit sie etwas haben, was ihnen ermöglicht, die Freizeit sinnvoll zu verbringen, sie werden durch einen Sozialarbeiter beaufsichtigt
- Jugendtreffen es trifft sich eine große Menge junger Leute, wir wollen einen Platz, wo wir uns treffen könnten, damit wir in eine Gaststätte nicht gehen müssen, die Jungen organisieren etwas für die jüngeren, in einigen Gemeinden gibt es keine Jungen, die etwas für andere machen wollen – Lösung – Beschäftigung der Studenten der Sozialarbeit (sie haben die Aufgabe, ein Netz der Freiwilligen aufzubauen, die es nach ihnen machen werden)
  - Rest der Tätigkeit klassische Sozialarbeit Beratung.
- Projekt der Vorbeugung: sie haben ein Paket erstellt: Regeln für einen sichereren Alkoholkonsum – Papiertüten mit Obstsaft, Müsli-Stange, Kondome, Kaugummi. Die Tüte wurde von 1 Seite mit Ratschlägen, wenn man den Alkohol schon trinkt, wie er sicher getrunken wird und auf der anderen Seite mit einer Anleitung für die Hilfe bei der Alkoholvergiftung bedruckt (das Paket wurde

auf den Happening-Veranstaltungen verteilt, wo junge Leute und Alkohol aufgetreten sind – Konzerte, Open Air Festival.)

• Selbst die Jungen haben einen Film gedreht – Ausländerfeindlichkeit und Rechtsradikalismus – mit niedrigen Kosten, im wesentlichen zusammengeschnittene Szenen – z. B. ein Junger im Kostüm des Extremisten sprayt auf eine Mauer ein Hakenkreuz, dann tritt ein anderer an ihn heran, leiht sich das Spray von ihm und ergänzt das Symbol so, dass ein in eine Landschaft eingefasstes Haus daraus entsteht.

6. Vereinigung der Freunde von Jaroslav Foglar

- Direkte Arbeit mit Kindern und Jugend, Fachtätigkeit Konferenz "Wir suchen ein Medikament für Kinderkriminalität" (Veröffentlichungen, Seminare, Bücher in der Braill-Schrift), Verbreitung der Gedanken von Jaroslav Foglar
  - Tätigkeit der Kindermikrokollektive ohne einen erwachsenen Leiter
- In den nächsten Jahren werden wir uns vor allem mit den Risiken der Internetsucht beschäftigen
- Die Mikrokollektive wurden durch JF im J. 1938 erfunden, sie haben die breite Öffentlichkeit angesprochen, seit 1993 setzen wir die Fachtätigkeit fort, * einige hundert Mitglieder
  - 1 Mikrokollektiv = 3–7 Kinder, die ihre Tätigkeit selbst planen
- Wir erteilen ihnen die Aufgaben, die wir in Form der Zeitschriften oder der Spiele im Internet herausgeben langfristiges Spiel, das acht Monate dauert man kommuniziert per Internet, sie erhalten Aufgaben, die sie in der Natur erfüllen, wir erwarten die Reaktion, Monatsheft Bobří stopa, persönliche Korrespondenz und Treffen am Wochenende, Webseiten, auf welchen die Kommunität entsteht
- Interessante Webseiten Kontakt mit Zeitgenossen sowie Angebot der Tätigkeit, die sie vom Computer ablockt ermöglicht reale Kommunikation und reale Tätigkeit jeden Monat wird ein Satz von realen Aufgaben ausgegeben, die Kinder erfüllen sie (dabei erweitern sie ihre Fähigkeiten), sie gewinnen Punkte und vorgehen auf einer Webkarte
  - Zielgruppe: 9–18 Jahre

7. Zálesák (Buschjäger)

- Schließt an Pionier an
- 60er Jahre Beginn von Tramping gebildet ein Klub, der begann, sich zu entwickeln
- 1968 legale Tätigkeit, landesweite Organisation nur für zwei Jahre, aber man hat weiter unter anderen Organisationen gearbeitet (Svazarm)

- Man arbeitet am Wohnort, damit es mehr Alterskategorien im Rahmen eines Zentrums gibt und die Kinder übergehen können
  - Attraktive Bewegungsaktivitäten, auch für die kritischste Jugendkategorie
- Wir arbeiten systematisch im Rahmen der Klubräume + System der Leute, die wir bei den Stoßveranstaltungen ausnutzen
- Orientiert auf Vielseitigkeit in der Natur Raum zugänglich, gesund, Romantik. Abenteuer
  - Sommer- und Winterlager Erziehung mit Sport

8. Pionier

- JMRDM Dachorganisation für die Organisationen, die sich mit Kindern und Jugend im Südmährischen Bezirk beschäftigen
  - 3. größte Bewegung
- * als Zweig der Pfadfinderorganisation, während der Totalität die einzige genehmigte Organisation
  - 1990 selbständige, von politischen Parteien unabhängige Organisation
  - Arbeitet in allen Regionen, viele ausländische Kontakte
  - Mitglied von IFMSEI
- Einige Interessengebiete die Teilnehmer können auswählen (70% Touristik)
  - Wöchentliche Treffen, Sommerlager

9. NÖ Dorf- und Stadterneuerung

• Frau Maria Forstner, Vorsitzende des Vereins, begrüßte die Teilnehmer im Namen des niederösterreichischen Projektpartners. Ihre Organisation wurde auf dem ersten Seminar, an welchem sie nicht teilnehmen konnte, in Vertretung durch Herrn Tiefenbacher vorgestellt.

10. Fachstelle für Suchtvorbeugung, Koordination und Beratung, St. Pölten

- Gemeinnützige Organisation 12 Angestellte, * 1998
- Zuerst nur die Suchtvorbeugung, 2005 geändert die Struktur, Schnittstelle für alle Suchtfragen (Beratung und alles, was mit den Drogen zusammenhängt)
- Grundlage der Arbeit "Suchtplan" * 2000 erstellt mit Psychiater (Vorbeugung, Beratung und Therapie), Beratung und Therapie mit Klienten, die schon ein Problem haben
- Jetzt sind soziale Maßnahmen hinzugekommen Projekte der Integration auf den Arbeitsmarkt, Dokumentation und Qualitätsmanagement – der Plan soll im Herbst erstellt werden

- Die Projekte beginnen schon im Kindergarten Lehrerinnen und Erzieherinnen, Kindertagesstätten eingeschult Suchtvorbeugung, Ausbildung der Lehrer in dieser Problematik
- Wir bemühen uns, die Vorbeugung so zu machen, damit wir mehr Gruppen (Kinder, Eltern, Pädagogen) engagieren, Theatervorstellungen, Workshops für Eltern, Lehrer
- Wir haben ein Personal, das fähig ist, die Krisenvorbeugung in den Schulen zu machen (Therapie statt einer Strafe)
- Wir unterstützen die Gemeinden bei der Erstellung kleiner Pläne für die Fragen der Vorbeugung (von der Vorbeugung bis zur Beratung)
  - Gegen 500 Projekte jedes Jahr, rund 30 000 Teilnehmer
- Wir besuchen die Musterungskommission, wo geprüft entschieden wird, ob man wehrdiensfähig sind, dann ein Vortrag zum Thema Vorbeugung
- 23 Beratungsstellen in Österreich besetzt in Abhängigkeit von der Einwohneranzahl
- Für die Jugend spezialisierte Stelle, ein Gericht kann die Personen in unsere Einrichtung schicken
- $\bullet\,$ In Österreich Entwöhnungsanstalt für Opiate eine Entwöhnungskur 3 Wochen
- Die Therapie sollte fortsetzen man denkt nach, warum man begann, den Stoff einzunehmen
  - Seit 2006 einheitliches Dokumentationssystem
- 15–29 Jahre, sie kommen freiwillig (der häufigste Typ: erlernt/Grundausbildung, Arbeitslose, sichergestelltes Wohnen solches Wohnen, die die Entstehung der Sucht unterstützt), 43% der Klienten konsumieren Drogen intravenöse
  - Man übersiedelt nach Wien wegen einer besseren Verfügbarkeit der Drogen
- Das Projekt Neue Medien, wo wir uns bemühen, die Arbeit mit neuen Medien (Internet, Mobil, online Spiele) zu erklären

11. Projekt Výškovnice (Höhenkote), Česká tábornická unie (Tschechische Camperunion)

- *1968, geht von den Traditionen der Trampbewegung aus, Kinder- und Jugendorganisation das Alter ist nicht beschränkt
  - Landesweite Organisation, 10 000 Mitglieder in Klubs
- Tätigkeit Aufenthalt in der Natur und alles, was dazu gehört, ihre Erkennung und Schutz
- Wir führen verschiedene Veranstaltungen so durch, damit wir die Freizeit der Jugend gestalten

- Unsere meiste Tätigkeit zielt auf nicht organisierte Kinder und Jugend ab (Kultur- und Gesellschaftsveranstaltungen; Kindertag inmitten in Europa)
- Im Rahmen von Mähren wurden 48 Gipfel ausgewählt nicht jedoch Höhepunkte (z. B. Platz der Freiheit) - schrittweise wird es bis zum Berg Praděd erhöht – es gibt dort Bücher, in welche man sich einträgt + einen Code erhält, mit welchem man sich ausweist – wenn man alle Punkte erreicht, wird man auf das Treffen der Gipfelsteiger eingeladen, wo man belohnt wird (in diesem Jahr 8. Jahrgang).
  - Wettbewerb für Photographen
- Im Rahmen der Veranstaltung Brno Stadt inmitten in Europa organisieren wir einen Dauermarsch in 24 Stunden um Brno

12. ZWETTL Hilfswerk

- Sozialarbeiter in der Schule
- Aktiv auf dem Gebiet der Pflege für Leute im Haushalt, Beratung für Familien, Kinder und Jugend
- Einrichtung für Jugend Containertyp, mit einem Büro, dem Sozialumfeld, einem großen Raum, Computer, Tischtennis – man hat Raum für Treffen und man muss nicht in eine Gaststätte gehen, die Öffnungszeiten sind genau festgesetzt

13. Sdružení přátel folkloru v Brně (Vereinigung der Folklorefreunde in Brno)

- In Brno das dichteste Netz der Folkloregruppen ca. 50
- 36 Folklorekollektive aus Brno und Südmähren und fünfzig individuelle Mitglieder (Gruppen, Tanzensembles)
- Zu der Haupttätigkeit der Bürgervereinigung gehört außer den Service-, methodischen und Beratungsleistungen für Mitgliedskollektive vor allem die Veranstaltung des Internationalen Folklorefestivals in Brno (im Jahr 2010 wird schon der 21. Jahrgang vorbereitet, das Festival ist Besitzer des Status CIOFF und IOV), das Programm des Festivals schließt zwei Veranstaltungen ein, die sich ausschließlich auf die Kinderfolklore, die Schaue der Folkloregruppen orientieren
  - Kontakt auf Folkloristen aus Österreich

14. YMCA Brno, TenSing

- YMCA Christliche Vereinigung junger Leute ist die älteste (*1844), größte und verbreitetste Jugendorganisation weltweit
- Ziele: harmonische Entwicklung des Menschen, des Geistes, der Seele und des Körpers, sie christlichen Fundamente, offen für alle Leute ohne Unterschied

- Tätigkeit: Kindergruppen und Jugendklubs, Sport-, Umweltschutz- und touristische Gruppen, Mutterklubs, Seniorklubs oder künstlerische Interessentätigkeiten, Sommerlager, Service- und Beratungsleistungen für die Öffentlichkeit, Projekte
  - TenSing: Prinzipien

1. Drei "K" – Kultur, Kreativität, Christus

- Kultur die TS-Leiter machen alles dafür, damit sie der Kultur der jungen Leute entgegenkommen
- Kreativität alles wird in TS so konzipiert, damit die jungen Leute nicht passiv sind.
- Christus TS ist für alle offen; für Gläubige sowie Nichtgläubige. Beide Gruppen verbindet die Begeisterung für die Sache, die sie gemeinsam machen TenSing.

2. Prozess vor dem Produkt

3. Junge für Junge

Zusammenfassung:

Die sekundäre Suchtvorbeugung ist in Niederösterreich konzeptionell auf dem Niveau der Landesregierung sehr gut erfasst. Es wird aufgrund des Plans der Suchtlösung – "Suchtplan" aus dem J. 2000 gearbeitet.

Je 50 000 Einwohner ist die Stundenanzahl pro Woche in 3 Berufen: Pfleger, Arzt (Substitutionstherapie) und Psycholog genau festgesetzt, die den Suchtkranken gewährt werden sollen. Die Erfüllung dieses Plans wird durch die Fachstelle für Suchtvorbeugung überdacht – diese Organisation hat als Unterlieferanten 3 gemeinnützige Organisationen, die im ganzen Niederösterreich operieren. Jede dieser NNO hat einige Beratungsstellen. Das Problem ist aber vor allem, Ärzte in kleineren Städten zu finden, die fähig sind, ihre Zeit der Substitutionstherapie der Drogenabhängigen zu widmen.

Ein weiteres Problem ist die schlechte Zugänglichkeit dieser Dienstleistungen in den Landgebieten, die von den Beratungsstellen mehr entfernt sind.

Die Praxis in Niederösterreich hat gezeigt, dass die Entwicklungsdynamik der Süchte schneller ist, als man vorausgesetzt hat. Der im Jahr 2000 erstellte "Suchtplan" hat nur die Problematik der Stoffsüchte gelöst. Seit einigen Jahren erscheinen als mindestens gleich schwerwiegend die Nichtstoffsüchte wie die Spielautomaten-, Internet-online-Spielensucht etc. Und diese Suchtart verbreitet sich dank der neuen Informationstechnologien viel schneller. Ein neuer Plan für die Suchtlösung wird auch die Nichtstoffsüchte einschließen und soll im Herbst 2010 fertiggestellt werden.

Es ist auch nötig, das Herangehen an die Lösung vor allem der Stoffsüchte in den dünn besiedelten Gebieten und in den großen Städten (hier Wien) grundsätzlich zu differenzieren, wo es eine viel höhere Bevölkerungsdichte gibt und die illegalen Stoffe leichter zugänglich sind.

Die Teilnehmer haben sich darin geeinigt, dass die sekundäre Vorbeugung und die Folgepflege ohne die Konzeptionshilfe aus der öffentlichen Verwaltung und den öffentlichen Budgets sowie ohne die Tätigkeit der Freiwilligen nicht möglich ist.

Die Rolle der gemeinnützigen Organisationen in der primären Vorbeugung ist unvertretbar. Aus Sicht der primären Vorbeugung ist es nötig, sich vor allem den jungen Leuten zu widmen. In Südmähren sowie in Niederösterreich ist das gemeinsame Phänomen die Interesselosigkeit der Jungen an Bewegungsaktivitäten, das Sitzen am Internet, was in die Sucht übergehen kann.

Einer der Wege ist die Ausnutzung der modernen Kommunikationsmittel im Internet (Sozialnetze), um die Jungen für die Aktivitäten in der Natur anzulocken. Ein gutes Beispiel ist die Aktivität Vereinigung der Freunde von Jaroslav Foglar, wo die jungen Leute und die Junioren für Outdoor- und Kulturaktivitäten motiviert werden (Mappieren der Landschaft, Besuch der Natur- und Kultursehenswürdigkeiten u. ä.)

Ein weiteres gemeinsames Problem in beiden Ländern ist der Mangel an Räumen, in welchen sich die Jungen treffen könnten – Klubräume. Die Jungen haben oft nicht eine andere Möglichkeit, als sich in Restaurants zu treffen, wo vorausgesetzt wird, dass sie etwas für den Konsum von Alkohol und Getränken (auch alkoholfrei) ausgeben. Hier ist ein gutes Beispiel die Pfadfinderabteilung Pfadfinder Mistelbach, in deren Räumen unser 2. Workshop stattfand (sie haben ein Objekt aufgebaut, das anderen Interessenvereinigungen gegen Entgelt gewährt wird und aus den Einnahmen wird die Finanzierung und der Betrieb des Gebäudes gedeckt).

Die Arbeit mit den Jugendlichen aus den gefährdeten Sozialgruppen im Terrain (Streetworkers) hat einen Sinn, wenn man gelingt, die Jugendlichen ausreichend zu motivieren und eine attraktive Unterhaltung als Alternative zum Herumtreiben und zur ungesetzlichen Tätigkeit ihnen anzubieten.

Die Realisierung einer interessanten Idee wurde durch einen Vertreter der Streetworkerorganisation MOJA vorgestellt - mit praktischen Ratschlägen bedrückte Papiertüte für den Vomitus (siehe oben - Bemerkungen zur Präsentation).

Potential für die grenzüberschreitende Zusammenarbeit:

Südmährischer Bezirk

SPJF – suchen einen Partner für ihr erfolgreiches Projekt der langfristigen Spiele für Mikrokollektive (3–7 junge Leute) – Erfüllung der Aufgaben in der Natur mit der Unterstützung der Kommunikation per Internet. Sie bieten das Know-how (Content Managementsystem für Webseiten), die Unterstützung bei der Lokalisierung in die deutsche Sprache und für die Erstellung einer mehrsprachigen Mutation an. Auf der niederösterreichischen Seite ist ein Team von ca. 4 begeisterten Leuten erforderlich, das das Projekt starten würde. Es könnte ein ausgezeichnetes selbständiges Projekt aus dem Ziel der EU – Grenzüberschreitende Zusammenarbeit sein.

Niederösterreich

Das Projekt der Verbindung eines online Spieles mit den Aktivitäten in der Natur "Klimafit zum Radlhit" wird in Niederösterreich in diesem Jahr realisiert. Es handelt sich um ein thematisches, auf den Radsport als Form des alltäglichen umweltfreundlichen Transportes ausgerichtetes Projekt. Das Projekt wird durch die Organisation Klimabündnis Niederösterreich und die niederösterreichische Regierungsinitiative Radland Niederösterreich realisiert.

Web online Spiele: www.radlhit.at

CARITAS Suchtberatung – suchen eine Partnerorganisation in Südmähren, durch welche Beratung, Dienstleistungen eines Psychologen, eines Arztes für die Aufsicht über die Substitutions-Entwöhnungstherapie.

ČTU – suchen einen Partner für das Projekt Brněnská Výškovnice - zum alten guten System der Gedenkstempel bei den bedeutenden Kultur- und Natursehenswürdigkeiten geben einen Mehrwert – Internetanwendung - Forum, wo sich alle Besucher der mit einer imaginären Höhenkote verbundenen Orte eintragen können. Jeder Ort hat seinen ID-Code, der durch jeden Besucher im Internet ins Forum eingegeben wird. Dann können die Treffen der Teilnehmer an diesen Orten veranstaltet werden, die mit einem weiteren Programm verbunden werden. Es ist von Vorteil, dass die Zielgruppe nicht organisierte Leute sind, die die Teilnahme am Projekt zu nichts verpflichtet. Der Partner in Niederösterreich kann das Know-how für die Realisierung eines Spiegelprojektes erhalten, das Aussichtsziel ist die imaginäre Verbindung beider Höhenkoten im grenzüberschreitenden Projekt. Bem.: Die Unterstützung des regionalen Tourismus im Geiste "bevor du in die Welt wieder fährst, lerne die Sehenswürdigkeiten deiner und der benachbarten Regionen kennen" hat und wird die politische Unterstützung in der übernationalen Region CENTROPE haben, die ausgenutzt werden solte.

In Betracht kommt die niederösterreichische Zweigstelle des Alpenvereins. Der niederösterreichische Partner versucht, den Kontakt zu vermitteln.

Zálesák (Buschjäger) – hat seine Lagerplätze für die Veranstaltung eines tschechisch-österreichischen Lagers angeboten. Für das Lager wird ihre Lokalität Bílý potok bei Veverská Bítýška am besten geeignet sein.

Vereinigung der Folklorefreunde in Brno: sucht einen Partner für den Austausch der Ensembles bei der Veranstaltung der Folklorefestivals.

Pfadfinder Mistelbach – ein gemeinsames bzw. Austauschlager ist real, frühestens jedoch im Jahr 2011. Die Organisationen werden im Kontakt sein und im Herbst 2010 überlegen sie die tatsächliche Realisierung.

VOLKSKULTUR NIEDERÖSTERREICH Schlossplatz 1 3452 Atzenbrugg Tel. 02275 4660 Fax 02275 4660 27 http://www.volkskulturnoe.at/

42 Zápisy ze seminářů

Nächstes Seminar: 11. 5. 2010 Slévárna Vaňkovka, Brno

Thema: Problematik der Frauen und Rolle von NNO bei ihrer Lösung

Partnerství neziskových organizací seminář III, téma: problematika žen Brno 26. 5. 2010

Místo: sál Slévárny Vaňkovka, Ve Vaňkovce 1, Brno

Počet účastníků: 13

Program:

1. Přivítání: Miroslav Pala

Vítám vás na třetím ze seminářů projektu Partnerství neziskových organizací, který je pořádán za českou stranu Asociací nestátních neziskových organizací Jihomoravského kraje (ANNO JMK) a za rakouskou stranu NÖ Dorf- und Stadterneuerung - Verband für Landes-, Regional- und Gemeindeentwicklung. První seminář byl spíše seznamovací, domluvili jsme se na společných tématech zájmu. Druhý workshop byl věnován tomu, jak mohou NNO pomoci v prevenci kriminality mládeže a sociálně patologických jevů ve společnosti. Dnešní seminář je věnován problematice žen, což je v určitých vlnách i politických tématem. Každodenní problémy, se kterými se ženy setkávají, řeší spíše NNO. Je to především zaměstnávání žen po rodičovské dovolené, zaměstnanost žen po 50, domácí násilí atd. Cílem je najít témata ke spolupráci a vzájemně si předat zkušenosti. Bude představen i konkrétní rakouský projekt, na kterém by bylo možno spolupracovat v rámci přeshraniční spolupráce.

2. Specifické potřeby pečujících rodičů na trhu práce:

Jaromír Hron (ANNO JMK):

Doufáme, že seminář bude pro obě strany přínosným, dříve, než budeme pokračovat v ženské problematice, bych chtěl říct, že spoustu organizací si neuvědomuje, jak je oblast problematiky žen důležitá.

Jedná se o situaci, kdy matky chtějí získat zaměstnání při výchově dětí. Jde o flexibilní pracovní úvazky. Myslíme si, že je to dobrá příležitost pro zaměstnavatele, ale oni to ještě nevědí. Např. pružná pracovní doba, sdílená pracovní místa, je to novinka spíše pro úředníky než pro zaměstnavatele (firmy), např. teleworking se v dnešní době celkem hojně využívá, domácí práce, DPP.

Diskuse:

Jsou v Rakousku specifika, co se týče druhů zaměstnání žen?

V této souvislosti musím připomenout sebe za Dolní Rakousko a omluvit se za neúčast kolegů. Přesto věřím, že máme mnoho informací, které vám můžeme předat. My, jako NNO, máme asi 40 zaměstnanců a zhruba ½ je zaměstnána na částečný úvazek, nemáme ani pro všechny pracovníky pracovní místo, pracují z velké části z domova. Na jedné straně je to klad, pracovní místa jsou více než 50 % využívány ženami, flexibilní pracovní doba je zde velmi vítána, máme některé činnosti, které se musí uskutečnit večer, tzn., že je možné předat péči o děti partnerovi. Ale je zde problém v oblasti sociálního pojištění; po 22:00 se předpokládá, že ženy už nepracují, tudíž naše pracovnice, když přijdou na nějaký seminář, který se koná večer, spolu s cestou domů se dostaneme přes desátou večerní. Pokud by například měla žena dopravní nehodu, bylo by to vnímáno jako nehoda ve volném čase, nikoli úraz v práci. Museli jsme vést dlouho diskuze s úřady, ale nakonec se podařilo tyto ženy dostat do skupiny zdravotních sester, kde je akceptována práce večer. Na tomto příkladu je vidět, že zde existují rozdíly mezi muži a ženami a je nutné to řešit.

Pokud jde o provozní stránku, oblast práce na dálku vyžaduje velkou důvěru mezi pracovníky a zaměstnavateli, jsou někteří zaměstnavatelé, kteří si myslí, že doma se pracuje méně a zaměstnanec si napíše více hodin. Z osobní zkušenosti mohu říci, že naopak. Když někdo pracuje doma, tak si píše méně hodin, než skutečně vykazuje. Mohu prezentovat jednu velkou diskuzi, kde se tato problematika probírala – projekt ztroskotal u závodní rady, protože se nebyli schopni shodnout, jak řešit nehodu v domácnosti, zda to bude vnímáno jako pracovní úraz nebo ne. V Dolním Rakousku se veřejná pracovní místa kontrolují, zda jsou bezpečná pro pracovníky (práce u monitorů, sezení, sociální zařízení, hygiena) – když je vše v pořádku, pracovník přebírá odpovědnost.

Hron: U nás spíše NNO zaměstnávají na DPP.

NNO mají jednou do roka kontrola bezpečnosti, napíše se protokol, když se musí udělat změny, přijdou to zkontrolovat.

Dolečková: U nás upraveno zákoníkem práce tak, že když jsou horší podmínky v práci, tak zaměstnanci náleží i vyšší finanční hodnocení.

Ještě bych řekl něco k DPP, po změně zákona v Rakousku se DPP stala spíše neoblíbenou, protože to odpovídá spíše české DPP. Taková forma DPP se dá udělat třeba na vytvoření webové stránky, dohodne se honorář bez ohledu na to, kolik času na tom člověk stráví. Legislativní změna zavedla odvody ze sociálního pojištění, 16 % zaměstnanec, 19 % zaměstnavatel (do té doby platil pouze zaměstnavatel), z toho důvodu už není tato forma oblíbená.

Hron: Jen bych upozornil, že u nás nikdy nebylo u DPP povinné sociální pojištění. U DPČ omezeno na rok, povinnost sociálního pojištění.

Ještě máme jednu formu zaměstnání, tzv. minimální zaměstnání, které je limitováno částkou 380 euro měsíčně, neplatí se sociální pojištění, nevýhodou tohoto systému, že se snížil zájem o částečný úvazek. Toto je forma, která se velmi do-

týká žen. Tato částka je příliš vysoká na to, aby takový plat dávali v NNO. Člověku s touto formou zaměstnání se nevyplácí žádné dávky v nezaměstnanosti. Teď se jedná o novém zákoně o sociálním minimu, patrně 761 euro. Částka nemotivuje k práci, raději sociální minimum.

Hron: Může tento druh práce vykonávat při stálém zaměstnání?

Ne. Pokud bych jich měl více, jakmile se dostanu přes částku, už nemůže.

3. Nesehnutí (Nezávislé sociálně ekologické hnutí): Zora Janovská

Vznik v roce 1997, nezabýváme se pouze ženami, ale i lidsko-právní oblastí a ekologií: Zaostřeno na hypermarkety, Ekologická poradna, Bezpečnost pro uprchlíky. Ženská práva isou lidská práva. Naším cílem je šíření tohoto tématu. Snažíme se myšlenky feminismu převádět do praktického života a šířit je. Činnost: publikace, semináře, workshopy, besedy, promítání, výstavy, informační centrum pro rovnost žen a mužů.

Současná hlavní aktivita: Proti sexismu v ulicích, Ženy a životní prostředí – týden respektu k porodu, konference Aktivní rodičovství, aktivní otcovství – podporuje otce v péči o děti. Každoroční akce u příležitosti 25. 11. – společně s jinými NNO. Poradenství ne, posíláme je jinam.

Diskuse:

Velmi široká činnost. Jste také tak velká organizace?

Janovská: Celkově 12 lidí, na žensko-právním programu dvě. Hodně pracuieme s dobrovolnicemi.

Působíte už pár let, můžete říct, že jste vypozorovali nějakou změnu trendu?

Janovská: Velký posun v oblasti domácího násilí – vznikly organizace, jsou intervenční centra, téma se odsunulo. Vytvořili jsme platformu pro vznik jiných genderových organizací.

Předat kontakty pro Nesehnutí!!! Janovská zora@nesehnuti.cz

4. Magdalenium: Petra Dolečková

Činnost od roku 1999, od roku 2001 zařízení Helena, které poskytuje azylové ubytování matkám s dětmi a obětem domácího násilí – výhody, když hrozí pronásledování agresorem. Cílová skupina oběti domácího násilí, oběti obchodování se ženami (pouze několik málo klientek), přijímáme i ženy samotné, organizací pro matky s dětmi je totiž více. Azylový dům Helena je jedno ze dvou zařízení v celé ČR s utajenou adresou.

Činnost: Pobytový program, právní, sociální, psychologické poradenství, aktivity, nonstop krizová linka, krizový šatník a další externí služby, podpůrné aktivity: nácvik sociálních dovedností, skupinové i individuální psychoterapie, důležitá materiální pomoc, videotrénink.

Techniky práce: prvotní stabilizace a nástup na krizové lůžko, pomoc při traumatické stresové situaci, každé klientce se věnuje sociální pracovník, základem je sociální poradenství.

Personální a organizační zabezpečení: sociální pracovnice, pracovník v sociálních službách. Dále provozujeme přednáškovou činnost na školách, výstavy cyklů fotografií na téma domácí násilí, prezentace výtvarných děl klientek. Máme však pouze 6 pokojů (žena + 2–3 děti) + krizová lůžka, jeden chráněný byt. Obložnost je 90–120 %, 96 žádostí jsme z kapacitních důvodů museli v roce 2009 odmítnout. Každá žena má svůj pokoj s lůžky pro děti, kuchyně a sociální zařízení společné.

Pozn: Shání prostory k výstavám – tipy?

Diskuse:

Organizace, která měla dorazit, ale včera odřekla (Gewaltschutzzentrum Österreich) zprostředkujeme kontakt, část činnosti pokrývají ženské domovy.

Jak je to s časovým omezením? Jaká je obvyklá doba pobytu?

Dolečková: Krizové lůžko na 5 dní zdarma, smlouva o přechodném pobytu, každý měsíc se prodlužuje, maximální délka je jeden rok.

U nás v Dol. Rakousku pouze šest měsíců, ale nejsme si jisti.

Janovská: Můžete vysvětlit, co je to videotrénink?

V případě, že je problematický vztah mezi členy rodiny, točíme chování, po té se rozebírá s video trenérkou, co dělala špatně, jak reagovala.

Dolečková: Je zde omezená doba pobytu? U nás deset dní až jeden rok.

Není organizace, která by se věnovala pouze tomuto tématu, ale velké zastřešující organizace jako je Caristas, Hilfswerk, které se zabývají touto činností. Co se týče legislativy, cca pět let platí zákon, ohledně těch výše zmíněních věcí.

Dolečková: V ČR je až od 1. 1. 2010 ukotveno, že domácí násilí je trestný čin, vyhrožování, pronásledování atd. Jak je to v Rakousku s legislatiou?

U nás tyto věci už cca pět šest let platí. Pokud jde o ochranné nástroje, je v Rakousku možnost nucené odluky – násilník se nesmí přiblížit na méně než 100 m od místa bydliště ženy, pokud se nejsou schopni rodiče dohodnout, jsou děti odebrány do náhradní péče, nebo zde existuje zákaz vstupu do bytu, tzn. že se s obětí může setkat na veřejných prostranstvích.

Dolečková: V jakých případech se děti odebírají?

Když je násilí pácháno na dětech, někdy žijí na ulici, v případě drogově závislých rodičů. Nebo pokud jsou dětem upírány základní potřeby. Pouze v případě, že to ohrožuje děti na zdraví nebo životě. Posouzení situace spadá do kompetence úřadu pro mládež. Občas dochází extrémnímu přístupu, snaha posilovat informovanost o problematice, především v nemocnicích – primárně se hledá, jestli není dítě obětí domácího násilí (ještě dříve, než ho ošetří).

Dolečková: V ČR je velký nedostatek ubytovacích zařízení. Jak je to v Rakousku? Obecně žádná podpora není, řeší se individuálně případ od případu.

5. Ženy 50: Věra Janáková

Organizace vznikla roku 2006 z myšlenky pomoci ženám 50+ (někdy i před padesátým rokem), Jsme jediná takováto organizace v celé ČR, k dnešnímu dni máme 120 členek. Hlavním cílem je snaha pomoci ženám, pokud mají nějaké problémy související s věkem.

Aktivity ve třech oblastech:

- Sociální rozvoj počítačové kurzy, další vzdělávání žen, snaha o to, aby se zbavily pocitu méněcennosti, když se uchází o zaměstnání, výuka ve velmi malém kolektivu (cca 5 žen), výuka se dvěma lektory (problematika mladých lektorů, jsou na ně moc rychlí, prakticky se to nemají kde naučit).
  - Oblast péče o zdraví zdravotní cvičení, výlety, kurzy thai chi.
- Bezpečné prostředí vybudování bezpečného centra pro ženy, kde se budou moci setkávat (mohou se zde setkávat, vzájemně se něco učit, i v případě problémů).

Nemáme poradnu, využíváme poradenské služby jiných organizací. Snažíme se také o vytváření pozitivního obrazu žen 50+, už třetím rokem pořádáme foto soutěž Úhel pohledu (objektem fotky je žena 50+, fotit může kdo chce, oslovujeme fotografické školy, medializujeme). Odbourávání genderových stereotypů – řešíme vzájemnou spolupráci s organizacemi, které se zabývají touto oblastí.

Narážíme na problém financování – nic se na tuto věkovou kategorii nezaměřuje, pak až důchodci, jsme zdravé, zajištěné, není tato oblast chápána jako problém.

Diskuse:

Je to v Dolním Rakousku téma? Jsou zde podobné organizace?

Podobná organizace zde není, nevnímá se samostatně ani téma, iniciativa Zdravá obec se věnuje obdobným tématům, problematika zaměstnávání žen po 50 AMS (Úřad práce), silnější v komunikaci, snaha vytvářet pracovní místa – samostatný program pro zaměstnávání žen po rodičovské dovolené a po 50. Aktivity ženských organizací: Katolické ženské hnutí (věnují se ženám obecně), dvě z velkých politických stran (SPÖ, ÖVP) mají své ženské organizace, které pořádají vzdělávací aktivity (kurzy rétoriky). Největší organizace věnující se ženám na venkově je Pracovní sdružení rolnic (40 000 členek), spadají pod Zemskou zemědělskou komoru, orientace na vzdělávání žen, kurzy (šití, gymnastika, vaření), program se každý rok aktualizuje, kurzy se konají lokálně v regionech i pro malé počty účastnic, nemusí nikam jezdit, neplatí se členské příspěvky, částky za kurzy symbolické.

Financování: V Dolním Rakousku placené 3 pracovnice na HPP, potom zemská rolnice, atd. (hierarchie – všechno dobrovolnice). Je možné podávat projekty na Agrární zemskou komoru (např. vzdělávání), jinak sponzoři, kteří poskytnou prostory, lektora, nebo drobné poplatky např. na nákup ingrediencí pro kurzy vaření.

6. Český svaz žen: Bronislava Milínková

Jihomoravská krajská organizace se sídlem v Brně má 1100 členek v 35 obcích 6 okresů. Okresní rada žen Brno-venkov je zřizovatelem Střední odborné školy MORAVA, kde sídlí i krajské středisko a informační a poradenské centrum InPc pro ženy. Rádi bychom pro školu našli partnera na rakouské straně. Doháníme vzdělávání v počítačové technice, probíhalo v regionech – ve spolupráci s úřady práce, organizace máme na vesnicích a v obcích.

Účastnily se přeshraničního projektu Genderglokal, mezinárodního projektu Impulse 50+.

Naše kurzy otevřeny i pro veřejnost – stálé pracovnice jedna za celý kraj (1100 členek v JMK).

Střední odborná škola Morava, o.p.s., Brno – škola založena 1991, čtyřleté studium, založena rodinná škola, čtyřleté studium s maturitou, po roce 1989 byly rodinné školy zrušeny, musely se dát nové obory, soukromá škola – sociální, ekonomicko-administrativní a veřejno-správní služby. Denní studium 400 Kč měsíčně. Hledáme školu na výměny, aby měli studenti motivaci k učení se jazyka. Cílem pak bude výměna zkušeností ve všech možných oblastech. Jsme schopni dělat i mezinárodní projekty, výměny, cokoli.

Diskuse:

V Kremsu je vyšší škola pro ženské profese v hospodářství – 2 formy: 3 bez maturity nebo 5 let s maturitou.

Výměna kontaktu pro ČSŽ, škola + organizace (sdružení rolnic).

7. Sociální databanka: Konrad Tiefenbacher

Jeden z nejmladších projektů, zahájen na jaře ve spolupráci s Dolnorakouskou zemskou akademií, nejdůležitější je webová stránka: http://sozialprojekte.noe--lak.at

Myšlenka je, že existuje v Dolním Rakousku celá řada projektů a iniciativ a zemská vláda speciálně se snaží udělat Z Dolního Rakouska vytvořit sociální region. Na jedné straně má databáze sloužit těm, kteří hledají nabídky v jakékoli oblasti a době, tak aby věděli, že na těchto stránkách ji najdou. Druhou funkcí je, aby zde našli informace lidé, kteří se chtějí zapojit do poskytování sociálních služeb, třetí funkcí je to, že stránky fungují jako nosič – prezentace myšlenky a jakési motivace tak, aby se ostatní mohli podívat, jak si stojí konkurence, kde jsou jaké sociální služby. Další funkce reklamní, propagace, databáze je sestavena tak, že jednotlivé instituce tuto databázi naplňují a také ji spravují. Pouze redakční tým může vložit nový vklad – vklad sice vloží organizace, ale není viditelný, redakční tým zkontroluje, pokud je vše v pořádku, tak ho do databáze přidá. Přestože je to nová záležitost, máme zde už 500 záznamů s nabídkami sociálních služeb v Dolním Rakousku. Může sloužit i vám při hledání partnera na dolnorakouské straně. Kritéria jsou podle klíčových slov, nebo také regionální, mnoho kategorií (projekty, organizace, jednorázové akce, hesla např.děti, mládež, senioři, lidé se zvláštními požadavky, rodiny, matky, otcové atd.)

Diskuse:

Jak bude probíhat aktualizace?

Každého půl roku se rozešle aktualizační formulář: vaše údaje jsou ty a ty, případné změny nám, prosím, nahlašte.

V ČR se rozbíhá komunitní plánování pro sociální oblast, Brno je hodně vepředu, tato databáze je udržována pro Brno při magistrátu a tvoří se pro celý JMK, rozdělení je podle cílových skupin.

Podobné projekty se u nás také pokoušíme dávat dohromady, existuje databáze při JMK, problém s aktualizací databází, je to dobrovolné, přihlásí se pouze ten, kdo chce.

8. Oficiální zakončení

9. Neformální setkání

Partnerschaft der gemeinnützigen Organisationen Workshop III

Ort: Saal der Gießerei Vaňkovka, Ve Vaňkovce 1, Brünn

Datum: 26. 5. 2010

Anzahl der Teilnehmer: 13

Programm:

1. Begrüßung: Miroslav Pala

Ich begrüße Sie auf dem dritten Seminar des Projekts Partnerschaft der gemeinnützigen Organisationen, das für die tschechische Seite von dem Verein nichtstaatlicher gemeinnütziger Organisationen des Kreises Südmähren (ANNO JMK) und für die österreichische Seite von NÖ Dorf- und Stadterneuerung – Verband für Landes-, Regional- und Gemeindeentwicklung organisiert wird. Auf dem ersten Seminar ging es hauptsächlich ums Kennenlernen, wir haben gemeinsame Interessenthemen bestimmt. Der zweite Workshop wurde dem Thema gewidmet, wie NGOs bei der Prävention gegen Jugendkriminalität und sozialpathologische Erscheinungsformen in der Gesellschaft helfen können. Das heutige Seminar widmet sich der Frauenproblematik, was in bestimmten Wellen auch ein politisches Thema ist. Mit Alltagsproblemen, auf die die Frauen stoßen, beschäftigen sich überwiegend die NGOs. Es geht vor allem um die Beschäftigung von Frauen nach der Elternzeit, Beschäftigung von Frauen nach dem 50. Lebensalter, häusliche Gewalt usw. Das Ziel ist Themen zur Zusammenarbeit zu finden und Erfahrungen auszutauschen. Es wird auch ein konkretes österreichisches Projekt vorgestellt, an dem im Rahmen der grenzüberschreitenden Zusammenarbeit zusammen gearbeitet werden könnte.

2. Besondere Bedürfnisse der erziehenden Eltern auf dem Arbeitsmarkt: Jaromír Hron (ANNO JMK):

Wir hoffen, das das Seminar für beide Seiten einen Beitrag leisten wird. Bevor wir in Frauenproblematik fortsetzen werden, möchte ich noch sagen, dass sich viele Organisationen nicht der Tatsache bewusst sind, wie wichtig der Bereich der Frauenproblematik ist.

Es handelt sich um eine Situation, wenn Mütter eine Beschäftigung während der Erziehung ihrer Kinder anstreben. Es geht um flexible Arbeitszeiten. Wir denken, dass es eine gute Gelegenheit für die Arbeitgeber ist, diese wissen es aber noch nicht. Z. B. flexible Arbeitszeit, geteilte Arbeitsstellen, das ist eine Neuheit

eher für Beamte als für Arbeitgeber (Firmen), z. B. Telearbeit wird heutzutage ganz häufig benutzt, Heimarbeit, Werkarbeit.

Diskussion:

Gibt es in Österreich Besonderheiten, was die Formen der Beschäftigung von Frauen betrifft?

In diesem Zusammenhang muss ich mich für Niederösterreich melden und mich für die Abwesenheit meiner Kollegen entschuldigen. Auch trotzdem hoffe ich, dass wir viele Informationen haben, die wir Ihnen vermitteln können. Wir als NGO haben etwa 40 Mitarbeiter und etwa die Hälfte ist teilzeitbeschäftigt, wir haben nicht einmal für alle Mitarbeiter einen Arbeitsplatz, sie arbeiten großteils von zu Hause. Einerseits bringt es Positiva mit, die Arbeitsplätze werden von mehr als 50% von Frauen genutzt, die flexible Arbeitszeit ist sehr beliebt, wir haben einige Tätigkeiten, die am Abend gemacht werden müssen, d.h. die Kinderpflege kann der Partner übernehmen. Aber es gibt ein Problem im Bereich der Sozialversicherung; es wird vorausgesetzt, dass nach 22 Uhr die Frauen nicht mehr arbeiten. Wenn also unsere Mitarbeiterinnen ein Seminar besuchen, das am Abend stattfindet, kommen wir gemeinsam mit dem Heimweg über zehn Uhr abends. Sollte zum Beispiel eine Frau einen Arbeitsunfall haben, wäre es als Freizeitunfall qualifiziert, nicht als Arbeitsunfall. Wir mussten lange Diskussionen mit Ämtern führen, schließlich ist es uns aber gelungen, diese Frauen in die Gruppe der Krankenschwester einzuordnen, bei denen Arbeit am Abend akzeptiert wird. An diesem Beispiel kann man sehen, dass es Unterschiede zwischen Männern und Frauen gibt und dass sie gelöst werden müssen.

Was den Betriebsbereich angeht, fordert die Telearbeit ein hohes Vertrauen zwischen den Arbeitnehmern und -gebern. Einige Arbeitgeber denken, dass zu Hause weniger gearbeitet wird und dass der Arbeitnehmer mehrere Stunden ausweist. Aus eigener Erfahrung kann ich sagen, dass es das Gegenteil ist. Wenn jemand zu Hause arbeitet, so weist er weniger Stunden aus, als der Wirklichkeit entspricht. Ich kann eine große Diskussion präsentieren, wo diese Problematik behandelt wurde – das Projekt scheiterte an dem Betriebsrat, das nicht imstande war zu vereinbaren, wie ein Unfall zu Hause qualifiziert werden soll, ob als Arbeitsunfall oder nicht. In Niederösterreich werden öffentliche Arbeitsstellen kontrolliert, ob sie für die Mitarbeiter sicher sind (Arbeit an Monitoren, Sitzen, Toiletten, Hygiene) – wenn alles in Ordnung ist, übernimmt der Arbeitnehmer die Verantwortung.

Hron: Bei uns funktionieren die NGOs eher auf dem Prinzip der Werkarbeit.

In den NGOs erfolgt einmal pro Jahr eine Sicherheitskontrolle, es wird ein Protokoll geschrieben, wenn Änderungen durchgeführt werden müssen, erfolgt noch eine Kontrolle.

Dolečková: Bei uns ist im Arbeitsgesetzbuch festgelegt, dass bei schlechteren Arbeitsbedingungen der Arbeitnehmer eine höhere Belohnung bekommt.

Ich würde noch etwas zur Werkarbeit sagen, nach der Veränderung in Österreich wurde Werkarbeit eher unbeliebt, da sie eher der tschechischen Werkarbeit entspricht. Diese Form von Werkarbeit kann etwa für die Gestaltung von Webseiten bestimmt werden, es wird ein Honorar vereinbart, unabhängig davon, wie viel Zeit man damit verbringt. Durch die legislative Änderung wurden Beiträge zur Sozialversicherung eingeführt, 16% Arbeitnehmer, 19% Arbeitgeber (bis zu dieser Zeit wurden sie nur vom Arbeitgeber bezahlt), aus diesem Grund ist diese Arbeitsform nicht mehr beliebt.

Hron: Ich würde nur darauf aufmerksam machen, dass bei uns nie bei Werkarbeit Sozialversicherung Pflicht war. Bei Dienstverträgen für ein Jahr begrenzt, Pflicht der Sozialversicherung.

Wir haben noch eine Beschäftigungsform, sog. geringfügige Beschäftigung, die mit dem Betrag von 380 Euro pro Monat begrenzt ist, Sozialversicherung wird nicht bezahlt, ein Nachteil dieses Systems ist, dass das Interesse an Teilzeitarbeit geringer ist. Dies ist eine Form, die vor allem Frauen betrifft. Dieser Betrag ist zu hoch für NGOs. Bei dieser Beschäftigungsform wird kein Arbeitslosengeld ausgezahlt. Neulich verhandelt man über ein neues Gesetz über ein soziales Minimum, wahrscheinlich in der Höhe von 761 Euro. Der Betrag motiviert nicht zum Arbeiten, lieber Sozialminimum.

Hron: Kann diese Arbeit auch bei einer festen Beschäftigung ausgeübt werden?

Nein. Falls ich mehrere davon hätte, würde ich den gegebenen Betrag überschreiten.

3. "Nesehnutí" (Unabhängige sozial-ökologische Bewegung): Zora Janovská

1997 entstanden, wir beschäftigen uns nicht nur mit Frauen, aber auch mit dem menschenrechtlichen Bereich und Umweltschutz: gezielt auf Hypermärkte, ökologische Beratungsstelle, Sicherheit für Flüchtlinge, Frauenrechte sind Menschenrechte. Unser Ziel ist die Verbreitung dieser Themen. Wir bemühen uns die Ideen des Feminismus ins praktische Leben umzusetzen und sie zu verbreiten.

Tätigkeit: Veröffentlichungen, Seminare, Workshops, Gesprächsrunden, Filmvorführungen, Ausstellungen, Infozentrum für gleiche Chancen für Frauen und Männer.

Gleichzeitige Hauptaktivität: gegen Sexismus in den Straßen, Frauen und Umwelt – Woche des Respekts rund um die Geburt, Konferenz Aktive Elternschaft, aktive Vaterschaft – unterstützt Männer in Kinderpflege. Jährliche Veranstaltung anlässlich des 25. 11. – gemeinsam mit anderen NGOs. Keine Beratung, wir leiten weiter.

Diskussion:

Ein sehr breiter Tätigkeitsbereich. Sind Sie auch eine so große Organisation? Janovská: Insgesamt 12 Leute, im frauenrechtlichen Programm zwei. Es werden ehrenamtliche Mitarbeiter genutzt.

Sie wirken auf diesem Gebiet schon einige Jahre, könnten Sie sagen, dass sie eine Trend wende verzeichnet haben?

Janovská: Eine große Veränderung auf dem Gebiet der häuslichen Gewalt – es sind Organisationen entstanden, es gibt Interventionszentren, das Thema hat sich verschoben. Wir haben eine Plattform für die Entstehung von anderen Gender--Organisationen geschaffen.

Kontakte für die Bewegung Nesehnutí weiterleiten!!! Janovská zora@nesehnuti.cz

4. Magdalenium: Petra Dolečková

Tätigkeit seit 1999, seit 2001 Einrichtung Helena, die eine Asylunterkunft für Mütter mit Kindern und Opfer der häuslichen Gewalt bietet - Vorteile, wenn eine Verfolgung vom Aggressor droht. Zielgruppe Opfer der häuslichen Gewalt, Opfer von Frauenhandel (nur wenig Klientinnen), wir nehmen auch Frauen ohne Kinder auf, Organisationen für Frauen mit Kindern gibt es mehrere. Asylhaus Helena ist eine der 2 Einrichtungen in der ganzen Tschechischen Republik mit geheimer Adresse.

Tätigkeit: Aufenthaltsprogramm, rechtliche, soziale, psychologische Beratung, Aktivitäten, telefonischer Krisendienst, Notbekleidung und weitere externe Dienste, unterstützende Aktivitäten: Training von sozialen Fertigkeiten, Gruppen- und Individualpsychotherapie, wichtige materielle Hilfe, Videoanaly-

Arbeitstechniken: primäre Stabilisierung der Klientin, Krisenbett, Hilfe bei traumatischer Stresshilfe, jede Klientin ein Sozialmitarbeiter, soziale Beratung.

Personal- und Organisierungssicherung: Sozialmitarbeiterinnen, Mitarbeiter in sozialen Diensten. Weiter werden Vorlesungen in Schulen gehalten, Ausstellungen von Fotos zum Thema häusliche Gewalt, Präsentation der Kunstwerke der Klientinnen. Wir haben lediglich nur 6 Zimmer (Frau + 2–3 Kinder) + Krisenbetten, eine geschützte Wohnung. Belegungsdichte beträgt 90–120 %, 96 Anträge mussten aus Kapazitätsgründen 2009 abgelehnt werden. Jede Frau hat ihr eigenes Zimmer mit Kinderbetten, Küche, Bad und Toilette werden gemeinsam benutzt.

Anm.: Ausstellungsräume gesucht – Tipps?

Diskussion:

Organisation, die kommen sollte, hat aber gestern abgesagt (Gewaltschutzzentrum Österreich), Kontakt wird vermittelt, einen Teil der Tätigkeit bilden Frauenheime. Wie ist es mit der zeitlichen Begrenzung? Was ist die gewöhnliche Aufenthaltsdauer?

Dolečková: Krisenbett für 5 Tage gratis, Vertrag über vorübergehenden Aufenthalt, wird monatlich verlängert, maximale Länge ein Jahr.

Bei uns in Niederösterreich nur 6 Monate, wir sind uns aber nicht sicher.

Janovská: Können Sie erklären, was Videoanalysen bedeuten?

Falls es ein problematisches Verhältnis zwischen den Familienmitgliedern gibt, wird das Verhalten gefilmt, danach wird die Aufnahme mit der Videoanalytikerin analysiert, was schlecht gemacht wurde, wie die Reaktionen waren.

Dolečková: Gibt es eine begrenzte Aufenthaltsdauer? Bei uns 10 Tage bis zu einem Jahr.

Es gibt keine Organisation, die sich nur mit diesem Thema beschäftigen würde, aber große Überdachungsorganisationen wie Caristas, Hilfswerk, die sich mit diesem Thema befassen. Was die Legislative betrifft, gilt seit etwa fünf Jahren ein Gesetz bezüglich der oben erwähnten Tatsachen.

Dolečková: In der Tschechischen Republik ist seit dem 1. 1. 2010 gesetzlich verankert, dass häusliche Gewalt eine Straftat ist, wie auch Drohung, Verfolgung usw. Wie ist es mit der Legislative in Österreich?

Bei uns gelten diese Sachen seit etwa fünf sechs Jahren. Was die Hilfsmittel betrifft, gibt es in Österreich die Möglichkeit einer Zwangstrennung – der Gewalttäter darf sich nicht näher als 100 m zum Wohnort der Frau nähern, falls Eltern nicht entscheidungsfähig sind, wird Ersatzpflege geordnet, oder es gibt Wohnungsbetretungsverbot, d.h. dass Kontakt auf öffentlichem Gelände möglich ist.

Dolečková: In welchen Fällen werden die Kinder von den Eltern getrennt?

Wenn Gewalt gegen Kinder ausgeübt wird, manchmal leben sie auf Straße, im Falle drogensüchtiger Eltern. Oder wenn Kindern Grundbedürfnisse vorenthalten werden. Nur wenn die Gesundheit der Kinder oder ihr Leben bedroht wird. Die Beurteilung der Situation gehört zu den Kompetenzen des Jugendamts. Manchmal kommt es zu einem extremen Zugang, Bemühung die Informiertheit über die Problematik zu bestärken, vor allem in Krankenhäusern – es wird primär untersucht, ob das Kind kein Opfer der häuslichen Gewalt ist (noch bevor es behandelt wird).

Dolečková: In der Tschechischen Republik gibt es einen Mangel an Unterkunftseinrichtungen. Wie ist es in Österreich?

Allgemein gibt es keine Unterstützung, wird individuell je nach Fall gelöst.

5. Frauen 50: Věra Janáková

Die Organisation wurde 2006 gegründet, Grundidee Hilfe für Frauen 50+ (manchmal auch vor dem 50. Lebensalter), wir sind die einzige solche Organisation in der ganzen Tschechischen Republik, zum heutigen Tag haben wir 120 Mitglieder. Hauptziel ist die Hilfe für Frauen, die Probleme im Zusammenhang mit ihrem Lebensalter haben.

Aktivitäten in drei Bereichen:

- Soziale Entwicklung Computerkurse, Weiterbildung von Frauen, Unterstützung des Selbstwertgefühls bei Jobsuche, Unterricht in kleinen Gruppen (ca. 5 Frauen), mit zwei Lehrern (Probleme mit jungen Lehrern, sie sind zu schnell, haben keine Erfahrung).
- Bereich Gesundheitspflege Gesundheitsübungen, Ausflüge, Tai-Chi Kurse.
- Sichere Umwelt Errichtung eines sicheren Zentrums für Frauen, in dem sie sich treffen können (auch voneinander lernen können, auch bei Problemen).

Wir haben keine Beratungsstelle, wir nutzen Beratungsdienste anderer Organisationen. Wir bemühen uns auch um die Entwicklung eines positiven Bildes über das Alter von Frauen über 50, schon das dritte Jahr veranstalten wir den Fotowettbewerb Blickwinkel (Objekt der Aufnahme ist eine Frau 50+, Autor ist nicht bestimmt, es werden auch fotographische Schulen angesprochen, das Projekt medialisiert). Beseitigung der stereotypen Auffassung in Bezug auf die Rolle von Mann und Frau – wir arbeiten mit Organisationen zusammen, die auf diesem Bereich tätig sind.

Wir stoßen auf das Problem der Finanzierung – nichts orientiert sich auf diese Altersgruppe, erst Rentner, wir sind gesund und finanziell gesichert, dieser Bereich wird nicht als Problem verstanden.

Diskussion:

Ist es in Niederösterreich ein Thema? Gibt es hier ähnliche Organisationen?

Eine ähnliche Organisation gibt es nicht, nicht einmal das Thema wird getrennt wahrgenommen, die Initiative Gesunde Gemeinde beschäftigt sich mit ähnlichen Themen, Problematik der Frauenbeschäftigung nach dem 50. Lebensalter (Arbeitsamt), stärker in Kommunikation, Schaffung von Arbeitsplätzen – ein selbständiges Programm für die Beschäftigung von Frauen nach der Elternzeit und nach dem 50. Lebensalter. Aktivitäten der Frauenorganisationen: Katholische Frauenbewegung (orientiert sich auf Frauen allgemein), zwei der großen politischen Parteien (SPÖ, ÖVP) haben ihre Frauenorganisationen, die Bildungsaktivitäten organisieren (Rhetorikkurse). Die größte Frauenorganisation auf dem Lande ist der Landfrauenverein (40 000 Mitglieder), der unter die Landeslandwirtschaftskammer gehört. Orientierung auf Frauenbildung, Kurse (Nähen, Gymnastik, Kochen), das Programm wird jährlich aktualisiert, die Kurse finden lokal in den Regionen auch für kleine Teilnehmerinnenanzahl statt, kein Reisen nötig, keine Mitgliedsbeiträge, Kursgeld symbolisch.

Finanzierung: In Niederösterreich 3 Vollzeitmitarbeiterinnen, dann Landfrau usw. (Hierarchie – alles ehrenamtliche Mitarbeiter). Es ist möglich Projekte bei der Landesagrarkammer einzureichen (z. B. Bildung), sonst Sponsoren, die Räume bieten, Lehrer oder Geld z. B. für den Einkauf der Zutaten für Kochkurse spenden.

6. Tschechischer Frauenverein: Bronislava Milínková

Südmährische Kreisorganisation mit Sitz in Brünn hat 1100 Mitglieder in 35 Gemeinden und 6 Bezirken. Der Frauenrat des Bezirks Brünn-Umgebung ist Träger der Fachmittelschule MORAVA, wo auch das Kreiszentrum und Info- und Beratungszentrum für Frauen seinen Sitz hat. Wir würden gern einen Partner an der österreichischen Seite finden. Wir holen die Bildung in EDV-Technik nach, erfolgt in Regionen – in Zusammenarbeit mit Arbeitsämtern, haben Organisationen in Dörfern und Gemeinden.

Wir haben an dem grenzüberschreitenden Projekt Genderlokal und dem internationalen Projekt Impulse 50+ teilgenommen.

Unsere Kurse sind auch für die Öffentlichkeit zugänglich – eine feste Mitarbeiterin pro Kreis (1 100 Mitglieder im Kreis Südmähren).

Fachmittelschule Morava, o.p.s., Brünn – 1991 gegründet, vierjährig, auch Familienschule, vier Jahre mit Abitur, nach 1989 wurden Familienschulen abgeschafft, mussten neue Fächer eingeführt werden, private Schule – Dienste im Bereich Soziales, ökonomische Verwaltung und öffentliche Verwaltung. Tagesstudium kostet 400 CZK pro Monat. Wir suchen Austauschschulen, damit

die Schüler zum Sprachenlernen motiviert sind. Das Ziel ist dann der Erfahrungsaustausch in allen möglichen Bereichen. Wir sind imstande auch internationale Projekte zu organisieren, Austausch, alles.

Diskussion:

In Krems gibt es eine Fachschule für wirtschaftliche Frauenberufe − 2 Formen: 3 Jahre ohne Abitur oder 5 Jahre mit Abitur.

Vermittlung des Kontakts für den Tschechischen Frauenverein, Schule + Organisation (Landfrauenverein).

7. Soziale Projektdatenbank: Konrad Tiefenbacher

Eines der jüngsten Projekte, gestartet im Frühjahr in Zusammenarbeit mit der NÖ Landesakademie, am wichtigsten ist die Webseite: http://sozialprojekte.noe--lak.at

Die Idee besteht darin, dass es in Niederösterreich eine Reihe von Projekten und Initiativen gibt und die Landesregierung bemüht sich, aus Niederösterreich eine soziale Region zu machen. Einerseits soll die Datenbank denjenigen dienen, die Angebote auf beliebigem Gebiet und in beliebiger Zeit suchen, andererseits sollten sie wissen, was auf diesen Seiten zu finden ist. Die zweite Funktion besteht darin, dass hier Leute gefunden werden sollten, die bei Leistung von sozialen Diensten mitmachen wollen, die dritte Funktion ist, dass die Seiten als Träger funktionieren – Präsentation der Idee und der Motivation, damit andere sehen können, wie sich die Konkurrenz entwickelt, wo es welche soziale Dienste gibt. Weitere Funktion ist Werbung, die Datenbank ist so erstellt, dass einzige Institutionen diese Datenbank ergänzen und sie auch verwalten. Nur Redaktionsteam kann einen neuen Eintrag durchführen – die Organisation trägt zwar Daten ein, sie sind aber nicht sehbar, das Redaktionsteam kontrolliert sie, wenn sie in Ordnung sind, werden sie zugegeben. Auch wenn es sich um ein neues Projekt handelt, haben wir schon 500 Einträge mit Angebot an sozialen Diensten in Niederösterreich. Es kann auch Ihnen bei der Suche eines Partners an der niederösterreichischen Seite helfen. Die Kriterien sind nach Schlüsselwörtern, oder auch regional, es gibt viele Kategorien (Projekte, Organisationen, einmalige Veranstaltungen, Schlüsselwörter wie z. B. Kinder, Jugend, Senioren, Leute mit besonderen Bedürfnissen, Familien, Mütter, Väter usw.).

Diskussion:

Wie erfolgt die Aktualisierung?

Jedes Halbjahr wird ein Aktualisierungsformular verschickt: Ihre Angaben sind folgend, eventuelle Veränderungen sind bitte zu melden.

In der Tschechischen Republik läuft Planung für den sozialen Bereich an, Brünn ist sehr aktiv, diese Datenbank ist für Brünn bei dem Magistrat errichtet und wird für den ganzen Kreis Südmähren erfasst, Suche nach Zielgruppen.

Ähnliche Projekte werden auch bei uns ins Leben gerufen, es gibt eine Datenbank beim Kreis Südmähren, Problem bei Aktualisierung der Datenbanken, freiwillig, es meldet sich nur derjenige an, der wirklich Interesse hat.

8. Offizieller Abschluss

9. Unformales Treffen

Partnerství neziskových organizací seminář IV, téma: problematika seniorů Poysdorf 21. 6. 2010

Místo: Poysdorf

Datum: 21, 6, 2010

Počet účastníků: 23

Program:

1. Přivítání a úvodní slovo: Konrad Tiefenbacher, Miroslav Pala

Vítám vás na čtvrtém ze seminářů projektu Partnerství neziskových organizací, který je pořádán za českou stranu Asociací nestátních neziskových organizací Jihomoravského kraje (ANNO JMK) a za rakouskou stranu NÖ Dorf- und Stadterneuerung – Verband für Landes-, Regional- und Gemeindeentwicklung. První seminář byl spíše seznamovací, domluvili jsme se na společných tématech zájmu. Druhý workshop byl věnován tomu, jak mohou NNO pomoci v prevenci kriminality mládeže a sociálně patologických jevů ve společnosti a třetí byl věnován problematice žen. Dnešní seminář je věnován problematice seniorů. Cílem je najít témata ke spolupráci a vzájemně si předat zkušenosti.

2. Altwerden in NO: Günther Ehgartner

- Centrum pro sociální a generační záležitosti
- Vytváříme plány (almanachy stárnutí), které jsou pro celé Rakousko, zdůrazňujeme to, co je v rámci tohoto tématu důležité
- Plány, které jsme vytvořili, odpovídají dohodám, které jsme uzavřeli mezi vládou a jednotlivými zeměmi
- Minimální standardy pro země tyto minimální hranice je třeba dodržet, tento systém funguje cca 5 let
- V příloze jsou uvedeny obsahy jednotlivých plánů, v tomto smyslu vycházíme také z výzkumu sociální politiky, který je pro nás důležitý, u prognóz používáme rakouské statistiky (soc. zabezpečení, statistiky od vlády), z těchto zdrojů jsme vytvořili prognostické plány
  - Fungování péče o seniory je podmíněno politickými rozhodnutími
- Statistické údaje se vztahují také na demografický rozvoj, využíváme statistické údaje, od roku 2001 – ze 7 000 lůžek vzrostla potřeba o 1 600 lůžek
- Trend, že bude rakouské obyvatelstvo stárnout, je samozřejmě trvalý změna struktury obyvatelstva je výrazná, zejména skupina seniorů roste

- Nárůst očekávanéh délky života, který začal zhruba v polovině 70. let do roku 2050 bude tento trend pokračovat a očekáváme, že se průměrný věk dožití ještě mnohem zvýší
- Péče stacionární a ambulantní musí být přizpůsobena těmto číslům, takže došlo k výrazným institucionálním změnám, byly nově zavedeny některé charakteristiky
- Důležité také je nevybudovat nadměrné kapacity, chceme odlehčit stacionárním zařízením, je třeba vybudovat 1 600 lůžek
- Statistické údaje z ledna 2010 s prognostickými údaji předpokládají masivní nárůst až do roku 2021
- Krátkodobá péče je důležitá, aby se odlehčilo rodinné péči, je potřebná regulace počtu trvalých lůžek, dobře provedená denní péče může snížit potřebu trvalé péče, umožní oddálení potřeby trvalého lůžka, ve stacionářích je stále větší množství invalidních pacientů
- Ti, kteří jsou závislí na péči rodiny, budou mít lepší možnosti využít služeb stacionáře

Diskuze:

Pozorujete, že by zákonodárci také na základě těchto čísel řešili problematiku zvýšení kvality života seniorů, nebo se zabývají pouze hmotným zabezpečením?

Politika se velmi výrazně orientuje podle almanachu a jeho čísel, prognózy jsou rozpracovány na okresy a na základě zkušeností, které máme, se v jednotlivých okresech zajišťují další lůžka. Větší problém je personál. Propočetli jsme potřebu personálu a ta data jsou opravdu závažná.

3. BHW: Hans Rupp

- Snažíme se seniorům nabízet vzdělání, máme mnoho dobrovolníků, staráme se o to, aby byli osvětové a kulturní nabídky přizpůsobeny starším občanům, ke vzdělávacím profilům máme speciální profily pro starší, nejsme specifikováni na seniory, ale na vzdělání a snažíme se toto zprostředkovat i pro seniory, web komunikační a informační médium pro všechny
- Jde také o osvětu ve zdravotnické oblasti cvičení pro seniory, tělovýchovné dopoledne, gymnastika pro starší ročníky, kulturní akce, programové nabídky zpracovávají dobrovolníci
- Zabýváme se otázkou bezbariérového přístupu, tyto projekty Dolní Rakousko podporuje, spolupracujeme s obcemi i s jednotlivými vesnicemi
- Máme experty, kteří jsou schopni navrhnout stavební opatření pro bezbariérový přístup

- Staráme se i o lidi, kteří špatně vidí a špatně slyší a snažíme se, aby se na ně bral ohled
- Na podzim začínáme s prvním kurzem, který se týká bezbariérového řešení, opět se obracíme na obce a regiony, je to série přednášek, jsou tam starostové, vedoucí úřadů, stavebních komisí, všichni ti, kteří k problematice mají co říci
- Naše bezbariérové akce se vztahují také na jednu kavárnu Kavárna ve tmě, nabízí se káva a koláče – společné zážitky, změna povědomí o nevidomých, zdraví mají možnost si to vyzkoušet

Diskuze:

Je poptávka větší než nabídka nebo naopak? Jakým způsobem o sobě dávají vědět kromě internetu?

Regionálně jsou otázky nabídky a poptávky velmi odlišné, takže centrálně se nedá říct, zda je převis poptávky nad nabídkou či naopak. Co se týče práce s veřejností, internet je důležitým komunikačním médiem, jak pro dobrovolníky, tak pro seniory, samozřejmě mluvené slovo je stále důležité, přímý kontakt je nejpřesvědčivější.

Jak to máte s financováním? Platí se symbolické poplatky, nebo jak získáváte prostředky k financování aktivit?

Celková organizace dostává finanční prostředky od centrálních i zemských vlád, přičemž tyto příspěvky budou podstatně klesat (mínus 30%, jak jsme slyšeli). Ale je to opět velmi rozdílné podle krajů, máme i sponzory. Normálně je to tak, že organizace je dobrovolná, obec zpravidla dá k dispozici prostory nebo se účastní malým příspěvkem a odměna pro referenta se zaplatí ze společných peněz, ale velmi často jsou referenti na hranici s dobrovolníky, takže odměny jsou velmi malé.

Kolik máte placených zaměstnanců?

30 placených spolupracovníků, 1 500 dobrovolníků.

Toto je jeden ze způsobů, kterým je možné nahrazovat stacionáře. Otázkou je, jak se senioři budou v budoucnu podílet na společenském životě, kdy budou odcházet do penze, zda to bude 67 let, nebo jestli se ti, kteří odejdou do penze, budou moci podílet jako dobrovolníci a přinášet i ekonomické hodnoty. Nevidíme to jako problém, že máme vrstvu spolupracovníků, kterým je 55–60, protože tito senioři jsou velmi rádi, když mohou být prospěšní.

4. Betanie: Jitka Bednářová

- Betanie vznikla 1995 jako organizace s orientací na pomoc seniorům, zpočátku jsme pracovali jako dobrovolníci, poskytující poradenství pro seniory, pomáhali členové církve Československé husitské (právník, psycholog, lékař)
- Na základě finanční pomoci jsme zaměstnali první pečovatelku, která docházela do rodin, postupně docházelo k rozvoji, nyní máme 65 zaměstnanců
  - Podařilo se nám postavit zařízení pro seniory, od roku 2007 pro 70 seniorů
  - Později přibylo další zařízení, které vzniklo rekonstrukcí
- Organizujeme rekondiční pobyty vozíme si rehabilitační sestry, pořádáme cvičení v tělocvičně i v bazénu a výlety do přírody
- Kromě 24hodinové péče se staráme i o duševní vyžití klientů, pro mnohé z nich jsme rodinou, protože nikoho nemají, průměrný věk našich klientů je 83 let
- Pořádáme kulturní představení, divadlo, koncerty, bály, aktivně je zapojen i náš personál, připravujeme maškarní, čarodějnice, velikonoce, letní výlety do přírody, opékání buřtů, k dispozici je ekumenická modlitebna, navštěvujeme nákupní střediska, kavárny, poskytujeme služby v domácnostech
  - Spolupracujeme s Židovskou obcí, Parkinson klubem
- V Lelekovicích bychom rádi využili faru a zřídili tam službu denního stacionáře
- Osvědčilo se nám poskytování krátkodobých pobytů, zejména v období dovolených. Pomáháme tak rodinám, které celý rok pečují o své seniory, aby mohly načerpat nové síly na dovolené, případně si vyřešit své zdravotní potíže (například hospitalizace v nemocnici, kterou z důvodu péče o seniora museli odkládat)

Diskuze:

Jaká je čekací doba na lůžko?

V ČR je situace atypická oproti jiným zemím, tady poptávka mnohonásobně převyšuje nabídku. Co se týče přechodného pobytu, rodiny se ptají, kdy bude volné místo a podle toho si zařizují dovolenou. U trvalých pobytů je to špatné, nemocní senioři čekají rok, rok a půl, u zdravých seniorů je to na roky. Fungujeme i jako hospic.

Jak je to s financováním?

54 % nákladů zajišťujeme z prostředků klientů, velkou pomocí jsou pro nás příspěvky na péči, bez dotací města, kraje, MPSV bychom fungovat nemohli. Daří se nám oslovovat sponzory, ročně tímto způsobem získáme až milion korun. Hledáme i jiné zdroje, v případě nové vily pro seniory, na kterou jsme žádné prostředky nedostali, jsme situaci řešili za pomoci Úřadu práce. Zřídili jsme 15 nových pracovních míst, na která nám hradí ÚP část mzdových nákladů.

5. Volkshilfe: Martine Zobl

- Princip: všichni lidé mají mít možnost podílet se na sociálních výdobytcích
- Máme 1 600 spolupracovníků v několika zařízeních
- Fungujeme od roku 1947, počátkem 80. let jsme rozšířili aktivity, 1993 pečovatelský příspěvek, ošetřovací služby v domácnosti, spolupracujeme s lékaři, dále poskytujeme terapii, pomocí níž se snažíme zachovat mobilitu klientů a kterou provozujeme i v domácnostech
- Máme střediska pro krátkodobé pobyty a denní stacionáře, pokud je zapotřebí péče 24 hod. denně, i to jsme schopni zabezpečit, mezi našimi klienty jsou i lidé, kteří se nejsou schopni sami stravovat
- Starší ročníky tito lidé jsou často nejistí, trpí depresemi atd., takže jsou rádi, když mají společnost, nedávno jsme zavedli pedikúru v domácnostech. Dále máme nabídku pro rodiny s dětmi – jesle pro děti od jednoho roku, nejenom malé děti, ale také školáci mají možnost prožít odpoledne v naší péči
  - Snažíme se dosáhnout takové úrovně péče, aby byla láskyplná jako v rodině
- "Chytrý napořád" je pomoc těm, kteří se hůře učí, integrační prázdninové pobvtv
  - Skupiny majáku děti, které trpí rozvodem rodičů
- Poskytujeme sociálně pedagogickou pomoc rodinám, 5 500 tisíce hodin ročně
- Projekty ve spolupráci s trhem práce Job for You poradenská pomoc těm, kteří hledají práci, učňové se mohou dozvědět, jaké mají možnosti dalšího vzdělání nebo uplatnění
  - Lok in zapojit se do života obce
  - Nabídka úklidové služby
- Vzdělávací akademie pro imobilní, snaha podporovat společenské aktivity, máme kavárnu, kam zveme klienty včetně rodinných příslušníků
  - Sociální ombudsmani
  - Vozový park

Diskuze:

Jak se staráte o propagaci?

Existují určité odměny za to, že se něco dělá pro seniory, hodně využíváme dobrovolníky.

Jak to máte s financováním?

Dostáváme příspěvek od klientů, obce a státu. Existují podobné organizace, které mají systém nějakého vyznamenání – není to tedy jenom tato organizace, ale mnoho jiných. Ti, co se dobrovolně podílejí, jsou také vyznamenáni, dostane se jim uznání. Poptávka je mnohem větší, než jsme všichni dohromady schopni uspokojit, takže konkurence nám starosti nedělá.

Není tato široká činnost obtížná z hlediska cílových skupin? Já dělám pouze oblast zdravotnictví.

Máte nějaké kontroly, co se týče kvality služby?

Máme revizní útvary, které pravidelně provádí kontroly, nejen úřední, ale i vnitřní.

6. Filia: Miluše Nechvátalová

- Dobrovolníci z Rakouska a spolupráce s rakouskými organizacemi
- Máme program pro mladé lidi, ale velký prostor i pro seniory, protože jsme organizací specializovanou na přijímání handicapovaných dobrovolníků a s nimi přijíždí asistent (věkové neomezeno), zdarma je ubytování, strava a kapesné
  - Velký problém je sehnat k dobrovolníkovi asistenta
- Terapie objetím zpracování konfliktu mezi dvěma blízkými: rodiče s dítětem, usmiřovací terapie pod vizualizací nastává u dospělých lidí, kteří potřebují terapii, dosycení prenatálních a postnatálních emocí (rehabilitace porodu), manželská terapie, mama clearing = dosycování mateřskou nebo otcovskou láskou
- Cílová skupina je celá věková škála, jak senioři, tak děti, traumata po potratech, domácí násilí atd.
- Co můžeme seniorům nabídnout prostřednictvím TPO: senioři plní síly upokojení, narovnání, schopnost předávat dál lásku svým rodinám, v období, kdy je senior nemocný, terapie mu umožňuje vyprávět příběhy, důstojnost pro seniory

7. NO Hilfswerk: Edith Tanzer, Helmuth Neuhold

- Máme vedoucí, která dobrovolně zabezpečuje chod organizace
- Našim cílem je podporovat rodiny, jsme největší soc. organizací v naší spolkové zemi, měsíčně naše služby využije 23 000 klientů
- Financování: 45 % Dolní Rakousko, 41 % klienti, 6 % obce, 5 % zdravotní pojišťovny, 1 % ÚP, 1 % ostatní
- 4 oblasti: pečovatelská služba v domácnostech, další jsou děti, mládež a rodiny, poradenská střediska a střediska doprovázení, doplňkové služby zdravotní pomůcky, materiály pro péči
- Ambulantní péče v domácnostech (zachovat lidi doma), péče v domácnostech, mobilní fyzioterapie, ergoterapie, logopedie

- Děti, mládež, rodina setkávání maminek a dětí předškolkového věku, prostor pro batolata, soukromé školky, herní skupiny, kdy dědeček a babička musí být kreativní, celá rodina je centrem naší péče
- Nabídka školení a všeho, co souvisí se vzděláváním zabezpečuje je pedagogicky vzdělaný personál, doučování, dohled nad domácími úkoly, prázdninové kurzy zaměřené na výuku, klub angličtiny pro nejmenší
- Doplňkové produkty: rozvoz jídla včetně servisu kulinářských specialit, které i sami vyrábíme, produkty týkající se zdravého stravování, oblékání, bezpečnosti, tísňová volání – máme pracovnice, které mají nepřetržitě službu, pomocnice v domácnosti, poradenská centra – buňky, osvětové a vzdělávací akce, psychoterapeutické aktivity, služba pro děti, které mají problémy ve škole nebo logopedické problémy, poradenství v případě rozvodů – je velmi žádané, klienti si mohou pozvat poradce domů, ženská telefonní linka – žena ženě může vylít srdce a získat dobrou radu, centrum pro rodiče s dětmi, často pomáháme řešit problémy u rozvedených manželství, kdy se bývalí manželé nemohou dohodnout na formě péče o dítě, máme středisko mládeže a kompetenční centrum pro rodinu
  - Krizová linka je možno postěžovat si na nejrůznější problémy
- Důležitá je dobrovolná složka, polovina má funkce, druhá část se uplatňuje jako pracovníci pro veřejnost (naši dobrovolníci například navštěvují spoluobčany, kteří trpí nedostatkem pobytu ve společnosti), i když se jedná o dobrovolníky, musí být odborně vyškoleni
- Speciální centra kmotrovské centrum, 31 kmoter, které podporují rodiny v Dolním Rakousku, jedná se o starší dámy se zkušenostmi, které mohou rozdávat rady
- Dobrovolná práce bude stále nabývat na objemu a na významu bez dobrovolníků bychom v budoucnu prakticky nebyli schopni zvládnout vše, co před námi stojí
- Můžeme společně zorganizovat výměnu mládeže, vybudovat dobrovolnické struktury, tísňové linky, organizování akcí, systém denních maminek

8. NGO sund ihre Tatigkeit für Seniorinnen und Senioren in Europa: Christiana Weidel

- Terciální sektor
- Tři pilíře: stát, všechno, co souvisí se ziskovou činností, intermediální sektor – organizovaná společnost (spolky, NNO, nadace, odbory a různé zájmové sektory)

- NNO přebíráme zodpovědnost, ale ne na zakázku státu, nejde nám o zisk, všechny organizace mají formu spolků, nadací apod., NNO můžeme poznat podle chování, co děla a jak to dělá, existuje 5 bodů, jak poznáme NNO:
- Má právní subjektivitu (jinak se jedná pouze zájmové sdružení osob)
- Nesmí být zisková, případný zisk nedává svým členům
- Pozitivní přínos pro společnost
- Umožnit veřejnosti přístup k sobě, ne nucené členství
- Princip dobrovolnictví
  - 3 typy nevládních organizací:
- Protějšek státu- partner pro stát, společně něco vypracujeme, integrace atd.
- Doplněk činnosti státu, kurzy jazyků na venkově
- Nejsme proti státu, ale chceme něco dělat jinak
- Mnoho dotací EU se vyplácí přes NNO: geografické sepětí výměna zkušeností, společná témata, společné skupiny
  - Jak může práce s technikou usnadnit život seniorů
  - Výměnné partnerství: získání informací k rozvoji vlastní organizace
  - Chartry pro služby v domácnosti

Diskuze:

Jste zastřešující organizací?

Nejsme zastřešovací organizací, spíše jsme platformou, snažíme se organizace prosíťovat.

Výměna kontaktů s ANNO JMK

Máme asociace, které sdružují jednotlivé oblasti, ANNO JMK sdružuje nezávisle na oblastech všechny. Zastupuje své členy vůči státu a prosazuje legislativní změny.

9. Starosta města Poysdorf: Karl Hilfing

- Poysdorf spolu s dalšími 9 obcemi funguje na principu vzájemné spolupráce, celá řada záležitostí se vyřeší na sousedské úrovni, není tedy nutné vytvářet spolky
- V Poysdorfu máme 3 sdružení: fara (katolická) postavili jsme kapli s bezbariérovým přístupem, vedle místnost, colping zařízení jako sociální pomoc pro chudé, denní stacionář pro postižené, kde je 40 uživatelů, kteří tam bydlí i pracují, Spolek Colping dělá práci pro mládež, ale i pro ostatní a má také vlastní skupinu seniorů, kteří se setkávají nejméně jednou měsíčně, jezdí na výlety. Pracovníci s nimi komunikují, zjišťují, co potřebují a snaží se jim to poskytnout. Rakouská lidová strana také pomáhá, pořádá pro seniory dva tři výlety do roka, posezení v hospůdkách, sportovní aktivity, oslavu Dne matek, vánoční večírek,

svazy seniorů dostávají od města dotace. Třetí organizací je Hilswerk, ta je velmi aktivní, provozuje pečovatelský dům se 40 byty, poskytuje docházkové služby

- Senioři dostávají k narozeninám dárkovou poukázku
- Zajišťujeme rozvoz jídel
- Projekt Zdravá obec, cca 30 účastníků v pracovní skupině spolupodílí se Červený kříž, ředitelé škol, pořádá se celá řada akcí
- Zemský parlament podporuje celou řadu domů s pečovatelskou službou pro seniory, rozvíjí sociální model
  - Bylo rozhodnuto o přerozdělení příspěvků pro neziskový sektor
- Spolková země garantuje, že pokryje náklady pro 100 míst v zařízeních pro seniory
- Ti senioři, kteří jsou na tom nejhůře, by měli dostat lůžko ihned. Největší problémy máme s poskytováním dopravy pro seniory, přesto byla v hodnocení spokojenosti se službami oceněna vysokým procentem.

10. Caritas: Hannes Faber

- Zmíní se jen o těch aktivitách, které zde ještě nebyly prezentovány v předchozích seminářích
  - Slogan: Společně působit zázraky
- Organizace katolické církve, ale i poslání křesťanského života, měla by dát viditelně najevo, že se ztotožňuje s myšlenkou křesťanské lásky k bližnímu miluj svého bližního jako sebe sama
- Činnost prováděla původně jen na farní úrovni, postupně její aktivity přesáhly tento rámec a stala se z ní organizace
- Založeno 1919, činnost pokrývá celou řadu oblastí života, až do roku 1975 pracovala od psacího stolu, potom došlo v významným změnám, nyní působí nejen dovnitř, ale i ven
- Organizace je partnerem fary, cílem je získávat a školit dobrovolníky, podporovat je v jejich práci, organizovat pravidelná setkání seniorů, zvyšovat kvalitu života ve stáří
- Poskytujeme pomoc rodinám v nouzi, aby mohly znovu uchopit svůj život do svých rukou
- Naše sociálně-ekonomické projekty poskytují možnost přivýdělku pro dlouhodobě nezaměstnané (sklad předmětů získaných ve sbírkách – oprava a prodej nábytku)
  - Integrační práce základní pomoc běžencům, právní poradenství
  - Práce s lidmi s postižením snaha zvýšit kvalitu jejich života
- Zaměření na péči o staré a nemocné spoluobčany, 12 pečovatelských domů, služba nouzového telefonu, mobilní fyzioterapie, poradenství příbuzným

Diskuze:

Máme v ČR problémy se zaměstnatelností postižených ze zahraničí. Nemůžeme získat podporu na jejich zaměstnávání a bez podpory je to těžké. Druhý problém je, když se chce cizinec vrátit pracovat do své země. Jaké jsou vaše zkušenosti?

U nás má cizinec stejná práva jako Rakušan, tito lidé mají asistenty, ale je to velice složitá problematika.

EU má program, který se jmenuje Progres a zabývá se právě tímto tématem.

11. Svaz diabetiků ČR: Marie Miškolczyová

- Příčiny cukrovky: málo pohybu, stres, špatné životní návyky
- Zajišťujeme sociální program pro celý region, získali jsme od města místo na poliklinice, poskytujeme služby jak pro diabetiky, seniory, tak pro veřejnost
- Zdravotně výchovná činnost, poradna nabízí možnost zapůjčení odborné literatury, poradenství v oblasti pomůcek, zdravotní obuvi, sladidel. Svaz každoročně pořádá velkou výstavu dia výrobků a zdravé výživy
  - Více informací viz text

Diskuze:

Kolik procent z klientů jsou senioři?

Většina členů jsou senioři, 160 členů ve Slavkově, z toho cca 20 rodičů diabetiků. Mladí musí pracovat a po pracovní době nemají chuť něco dělat.

12. Dofemerung: Maria Forstner, Masia Luise Kasess, Friederike Tagwerker

• V naší obci, která má cca 900 obyvatel, je 1/3 lidí starších 61 let. Vvyhlásili jsme soutěž nápadů, tématem byl podzim života na vesnici, zároveň to byl i projekt. Myšlenkou bylo, že budova fary je prázdná a dalo by se tam ji využít. Obec souhlasila s tím, že letos na podzim nastartujeme projekt, který bude mít tři části: denní setkání seniorů (3 dny v týdnu, povídání u kávy, karty, ruční práce, cvičení), LIMA – život ve stáří, přednášky, Caritas má také diskusní hodinu, kde je možnost vyměňovat si zkušenosti a získávat informace, které mohou staří lidé potřebovat, mají možnost poskytovat si navzájem pomoc.

13. Naděje: Jana Seberová

- Organizace vznikla v roce 1990, letos slaví 20. výročí. Byla založena církví jako charita, pracuje na křesťanských principech, je mezikonfesní
  - Hlavním cílem je poskytoval lidem služby na křesťanských principech
  - Máme cca 20 poboček- každá pobočka je zaměřena na jinou oblast

- V Brně máme 136 zaměstnanců. Provozujeme domovy pro seniory, menší zařízení rodinného typu do 30 klientů, působíme v objektech získaných od města Brna, činnost provádíme na základě nájemní smlouvy, dále provozujeme domov se zvláštním režimem (alzheimer atd.), terénní služby, půjčovnu pomůcek, hygienické centrum. Poptávka po našich službách převyšuje nabídku.
- Základem je myšlenka, aby zůstali senioři co nejdéle ve svém prostředí, toto zabezpečujeme formou péče zdravotních sester v domácnosti, kterou předepisují zdravotní lékaři, lékařka spolupracuje jako garant našich služeb
- Poskytujeme sociálně aktivizační služby pro seniory, provozujeme denní stacionáře, které tvoří mezistupeň mezi terénní službou a lůžkovým zařízením, poskytujeme sociální vozy na přivážení a odvážení klientů
  - Poskytujeme komplexní služby seniorům
- Pokud je v Dolním Rakousku organizace, která se věnuje oblasti péče o seniory a která by chtěla s Nadějí spolupracovat, budeme rádi za zprostředkování kontaktu.

14. Závěr

- Kontaktní formulář
- Výměnný projekt poskytuje vzájemnou možnost prakticky si vyzkoušet, jakým způsobem fungují konkrétní aktivity u našich zahraničních sousedů

Maria Forstner: Ráda bych velmi poděkovala za navázané partnerství a kontakty, které určitě využijeme. Rádi bychom i nadále pokračovali v úspěšně započaté spolupráci, ať již obohacením našich společných projektů o zcela nová témata, nebo navázáním na témata našich předchozích společných seminářů formou nových podnětů.

Jaromír Hron: Jsem šťasten, že se projekt uskutečnil a byl úspěšný. Toto je čtvrtý pokus o navázání přeshraniční spolupráce, jsme rádi, že se to vydařilo a velice děkujeme.

Partnerschaft der gemeinnützigen Organisationen Workshop IV

Ort: Poysdorf

Datum: 21. 6. 2010

Teilnehmerzahl: 23

Programm:

1. Begrüßung und Vorwort: Konrad Tiefenbacher, Miroslav Pala

Ich begrüße Sie auf dem vierten Seminar des Projekts Partnerschaft der gemeinnützigen Organisationen, das für die tschechische Seite von dem Verein nichtstaatlicher gemeinnütziger Organisationen des Kreises Südmähren (ANNO JMK) und für die österreichische Seite von NÖ Dorf- und Stadterneuerung – Verband für Landes-, Regional- und Gemeindeentwicklung organisiert wird. An dem ersten Seminar ging es hauptsächlich ums Kennen lernen, wir haben gemeinsame Interessenthemen bestimmt. Der zweite Workshop wurde dem Thema gewidmet, wie NGOs bei der Prävention gegen Jugendkriminalität und sozialpathologische Erscheinungsformen in der Gesellschaft helfen können. Das heutige Seminar behandelt die Seniorenproblematik. Das Ziel ist Themen zur Zusammenarbeit zu finden und Erfahrungen auszutauschen.

2. Altwerden in NÖ: Günther Ehgartner

- Zentrum f
   ür Soziales und Generationen
- Wir erstellen demographische Pläne, sog. Jahrbücher des Altwerdens, für ganz Österreich, wir heben das hervor, was im Rahmen dieses Themas wichtig ist
- Pläne, die wir erstellt haben, entsprechen den Vereinbarungen, die wir zwischen der Regierung und den einzelnen Ländern abgeschlossen haben
- Minimale Standards für einzelne Länder minimale Grenzen, die einzuhalten sind; dieses System funktioniert seit ca. 5 Jahren
- In der Anlage sind Inhalte der einzelnen Pläne angegeben, in diesem Sinne gehen wir auch von der Forschung der sozialen Politik aus, die für uns wichtig ist, bei Prognosen benutzen wir österreichische Statistiken (soziale Versicherung, Regierungsstatistiken), aus diesen Quellen haben wir prognostische Pläne erstellt
- $\bullet\,$ Das Funktionieren der Seniorenpflege ist durch politische Entscheidungen bedingt
- Die statistischen Angaben beziehen sich auch auf die demographische Entwicklung; seit 2001 erhöhte sich der Bedarf von 7 000 Betten um 1 600 Betten

- Der Trend des Altwerdens der österreichischen Bevölkerung setzt natürlich fort – die Veränderung der Bevölkerungsstruktur ist bedeutsam, vor allem die Seniorengruppe wächst
- Der Anstieg der Lebenserwartung, der etwa seit Mitte der 70er Jahre zu verzeichnen ist, wird bis 2050 fortdauern und es ist zu erwarten, dass sie die Lebenserwartung noch rasant erhöhen wird
- Stationäre und ambulante Pflege muss diesen Zahlen angepasst werden, so kam es zu bedeutenden institutionellen Veränderungen, es wurden einige Charakteristiken neu eingeführt
- Es ist auch wichtig, nicht übermäßige Kapazitäten auszubauen, wir wollen stationäre Einrichtungen entlasten, es müssen 1 600 Betten zur Verfügung gestellt werden
- Statistische Angaben vom Januar 2010 mit prognostischen Angaben setzen eine massive Zunahme an Lebenserwartung bis 2021
- Kurzzeitige Pflege ist wichtig, um Familienpflege zu entlasten, es ist nötig die Anzahl der Dauerbetten zu regulieren, gut organisierte Tagespflege kann den Bedarf an Dauerpflege senken, Verzögerung des Bedarfs an Dauerbetten ermöglichen, in den Tagespflegeeinrichtungen steigt die Anzahl von invaliden Patien-
- Die Senioren, die auf Familienpflege angewiesen sind, werden mehr Möglichkeiten haben, die Dienste einer Tagespflegeeinrichtung zu nutzen

Diskussion:

Ist zu verzeichnen, dass die Gesetzgeber aufgrund dieser Zahlen die Problematik der Erhöhung der Lebensqualität von Senioren lösen würden oder dass sie sich nur mit materieller Sicherung beschäftigen?

Die Politik orientiert sich wesentlich nach dem Jahrbuch und seinen Zahlen, Prognosen werden auf Bezirke ausgearbeitet und aufgrund von Erfahrungen, die wir haben, werden in den einzelnen Bezirken weitere Betten sichergestellt. Ein größeres Problem stellt das Personal dar. Wir haben den Bedarf an Personal berechnet und diese Daten sind ernsthaft zu nehmen

3. BHW: Hans Rupp

• Wir bemühen uns, den Senioren die Möglichkeit der Weiterbildung zu bieten, haben viele ehrenamtliche Mitarbeiter, wir kümmern uns darum, dass die Bildungs- und Kulturangebote älteren Bürgern angepasst werden, zu den Bildungsprofilen haben wir spezielle Profile für Ältere, wir sind nicht auf Senioren orientiert, sondern auf die Bildung und bemühen uns, diese auch Senioren zu vermitteln, Web - Kommunikations- und Informationsmedium für alle

- Es geht auch um die Bildung auf dem Gebiet der Krankenpflege Sport für Senioren, Sportnachmittage, Gymnastik für ältere Jahrgänge, Kulturveranstaltungen, das Programmangebot wird von ehrenamtlichen Mitarbeitern vorbereitet
- Wir beschäftigen uns auch mit der Frage des barrierefreien Zugangs, diese Projekte werden von NÖ unterstützt, wir arbeiten mit Gemeinden und einzelnen Dörfern zusammen
- Wir haben Experte, die imstande sind, Baumaßnahmen für einen barrierefreien Zugang zu entwerfen
- Wir kümmern uns auch um Leute, die seh- und hörschwach sind und bemühen uns darum, dass sie berücksichtigt werden
- Im Herbst beginnen wir mit dem ersten Kurs zum Thema barrierefreie Lösungen, wir wenden uns wieder an Gemeinden und Regionen, es ist eine Serie von Vorlesungen, auf denen Bürgermeister, Leiter von Ämtern und Baukommissionen vertreten sind, alle, die zu dieser Problematik was zu sagen haben
- Unsere barrierefreien Veranstaltungen beziehen sich auch auf ein Café Café im Dunkeln, es wird Kaffee und Kuchen angeboten gemeinsame Erlebnisse, Veränderungen der Wahrnehmung von Blinden, gesunde Menschen haben die Möglichkeit, es zu probieren

Diskussion:

Übersteigt die Nachfrage das Angebot oder ist es umgekehrt? Wie präsentieren Sie sich außer im Internet?

Die Frage der Nachfrage und des Angebots unterscheidet sich regional, so kann nicht allgemein gesagt werden, ob die Nachfrage das Angebot übersteigt oder umgekehrt. Was die Öffentlichkeitsarbeit betrifft, ist Internet ein wichtiges Kommunikationsmedium, sowohl für ehrenamtliche Mitarbeiter, als auch für Senioren, das gesprochene Wort ist jedoch immer ganz wichtig, direkter Kontakt am überzeugendsten.

Wie ist es mit der Finanzierung? Bezahlt man symbolische Beiträge oder wie bekommen Sie Mittel zum Finanzieren ihrer Aktivitäten?

Die Gesamtorganisation bekommt finanzielle Mittel von Bundes- und Landesregierungen, wobei die Zuschüsse wesentlich abnehmen werden (minus 30%, wie wir gehört haben). Aber auch das ist wiederum von Land zu Land sehr unterschiedlich, wir haben auch Sponsoren. Normalerweise funktioniert die Organisation auf freiwilliger Basis, die Gemeinde stellt Räume zur Verfügung oder beteiligt sich mit einem kleinen Zuschuss und die Belohnung für den Sachbearbe-

iter wird vom gemeinsamen Geld ausbezahlt, oft aber arbeiten die Sachbearbeiter teilehrenamtlich, so ist die Belohnung gering.

Wie viele Angestellte haben Sie?

30 Angestellte, 1 500 ehrenamtliche Mitarbeiter.

Dies ist eine der Möglichkeiten, wie Tagespflegeeinrichtungen zu ersetzen wären. Die Frage ist, wie sich die Senioren in Zukunft an dem gesellschaftlichen Leben beteiligen werden, wann sie in den Ruhestand kommen, ob mit 67 Jahren, oder ob diejenigen, die in den Ruhestand gehen, sich als ehrenamtliche Mitarbeiter an der Organisation beteiligen werden können und ökonomische Werte erbringen können. Wir sehen es nicht als Problem, dass wir eine Gruppe von Mitarbeitern haben, die um die 55-60 sind, da diese Senioren sehr froh sind, dass sie nützlich sein können.

4. Betanie: Jitka Bednářová

- Betanie wurde 1995 als eine Organisation mit der Orientierung auf Seniorenhilfe gegründet; zunächst haben wir auf freiwilliger Basis gearbeitet, haben Senioren beraten, es haben Mitglieder der Tschechoslowakischen Hussitischen Kirche geholfen (Rechtsanwalt, Psychologe, Arzt, ...)
- Dank einer finanziellen Hilfe haben wir die erste Pflegekraft eingestellt, die in die Familien kam, nach und nach haben wir uns weiterentwickelt, heute haben wir 65 Angestellte
- Es ist uns gelungen, eine Senioreneinrichtung auszubauen, seit 2007 für 70 Senioren
  - Später kam eine andere Einrichtung dazu, die rekonstruiert wurde
- Wir organisieren Erholungsaufenthalte bringen Therapeutinnen, veranstalten Sportkurse in Sporthalle und Hallenbad und Ausflüge in die Natur
- Neben der 24 Stunden Pflege kümmern wir uns auch um kulturelle Betätigung der Klienten, für viele davon sind wir eine Familie, da sie niemand mehr haben, Durchschnittsalter unserer Klienten ist 83 Jahre
- Wir veranstalten Kulturvorstellungen, Theater, Konzerte, Bälle, aktiv ist auch unser Personal beteiligt, wir bereiten Fasching, Morena-Fest, Ostern, Sommerausflüge in die Natur, Grillen, zur Verfügung steht uns auch ein Gebetsaal, wir besuchen auch Einkaufszentren, Cafés, bieten Hilfe im Haushalt
  - Wir arbeiten mit der Jüdischen Gemeinde, Parkinson Klub
- In der Gemeinde Lelekovice möchten wir gern das Pfarrhaus nutzen und dort einen stationären Tagesdienst organisieren
- Es hat sich bewährt, kurzzeitige Aufenthalte zu vermitteln, vor allem während der Urlaubszeit. Wir helfen somit Familien, die das ganze Jahr über

ihre Senioren pflegen, neue Kräfte im Urlaub zu schöpfen, bzw. ihre Krankheitsprobleme zu lösen (z. B. Aufenthalt im Krankenhaus, der aufgrund der Seniorenpflege verschoben werden musste)

Diskussion:

Wie lange wartet man auf ein Bett?

In der Tschechischen Republik ist die Situation im Vergleich zu anderen Ländern atypisch, hier übersteigt die Nachfrage mehrfach das Angebot. Was den vorübergehenden Aufenthalt betrifft, fragen die Familien, wann wir ein freies Bett haben werden und planen ihren Urlaub danach. Bei Daueraufenthalten ist die Situation schlecht, kranke Senioren warten ein Jahr, eineinhalb Jahre, bei gesunden Senioren beträgt die Wartezeit viele Jahre. Wir funktionieren auch als Hospiz.

Wie ist es mit der Finanzierung?

54 % der Kosten kommen von den Mitteln der Klienten, eine große Hilfe ist uns das Pflegegeld, ohne Zuschüsse seitens der Stadt, des Kreises, Ministeriums für Soziales könnten wir nicht funktionieren. Es gelingt uns Sponsoren anzusprechen, jährlich bekommen wir auf diese Weise bis zu 1 Mio CZK. Wir suchen auch nach anderen Quellen, im Falle der neuen Villa für Senioren, für die wir keine Mittel bekommen haben, haben wir die Situation mit Hilfe des Arbeitsamtes gelöst. Wir haben 15 neue Arbeitsplätze geschaffen, für die uns das Arbeitsamt einen Teil der Lohnkosten ersetzen wird.

5. Volkshilfe: Martine Zobl

- Prinzip: alle Menschen sollen die Möglichkeit haben sich an den sozialen Errungenschaft zu beteiligen
  - Wir haben 1 600 Mitarbeiter in mehreren Einrichtungen
- Wir bestehen seit 1947, Anfang der 80er Jahre haben wir unsere Aktivitäten ausgeweitet, seit 1993 Pflegegeld, Pflegedienst im Haushalt, Zusammenarbeit mit Ärzten, weiter Therapien, mit deren Hilfe die Mobilität der Klienten erhalten werden soll und die auch zu Hause erfolgen
- Wir haben Zentren für kurzzeitige Aufenthalte und Tageseinrichtungen, können auch 24 Stunden Pflege sicherstellen, unter unseren Klienten gibt es auch Leute, die eine Verpflegung brauchen
- Ältere Jahrgänge diese Leute sind oft unsicher, leiden an Depressionen usw., sind also froh, wenn sie Gesellschaft haben, vor kurzem haben wird einen Fußpflegedienst im Haushalt gestartet. Ferner haben wir ein Angebot für Familien mit Kindern Kinderkrippe für Kinder bis zu einem Jahr, nicht nur

Kleinkinder, sondern auch Schulkinder haben die Möglichkeit, den Nachmittag bei uns zu verbringen

- Wir bemühen uns ein solches Niveau der Pflege zu erreichen, dass sie so liebevoll wie in der eigenen Familie ist
- "Klug für immer" ist die Hilfe für diejenigen, die Lernprobleme haben, Ferienaufenthalte für Integration
  - Leuchtturm-Gruppen für Kinder aus geschiedenen Familien
- Wir bieten sozial-pädagogische Hilfe für Familien, 5 500 Tausend Stunden pro Jahr
- Projekte in Zusammenarbeit mit dem Arbeitsmarkt Job for You Beratungshilfe für Arbeitsuchende, Lehrlinge können hier erfahren, welche Möglichkeiten von Weiterbildung oder Durchsetzung auf dem Arbeitsmarkt sie haben
  - Lok in Teilnahme am Leben der Gemeinde
  - Angebot an Reinigungsdiensten
- Bildungsakademie für Immobile, Unterstützung von gesellschaftlichen Aktivitäten, ein Café, wo Klienten mit Familienangehörigen eingeladen werden
  - Sozialombudsleute
  - Fuhrpark

Diskussion:

Wie wird die Werbung organisiert?

Es gibt bestimmte Belohnung dafür, dass etwas für Senioren gemacht wird, wir nutzen die Arbeit der ehrenamtlichen Mitarbeiter.

Wie ist es mit der Finanzierung?

Wir bekommen einen Zuschuss von Klienten, der Gemeinde und Staat. Es gibt ähnliche Organisationen, die das System einer Auszeichnung haben – es gibt also nicht nur diese Organisation, aber viele andere. Die aktiv Beteiligten werden auch ausgezeichnet, sie genießen Anerkennung. Die Nachfrage ist viel höher, als was wir gemeinsam befriedigen können, haben also keine Probleme mit Konkurrenz.

Ist dieser ausgeweitete Wirkungsbereich aus der Sicht der Zielgruppen nicht problematisch?

Ich bin nur für die Krankenpflege zuständig.

Gibt es Kontrollen, was die Qualität der Dienstleistungen betrifft?

Wir haben Revisionsorgane, die regelmäßige Kontrollen durchführen, nicht nur amtliche, sondern auch innere Kontrollen.

6. Filia: Miluše Nechvátalová

- Ehrenamtliche Mitarbeiter aus Österreich und Zusammenarbeit mit österreichischen Organisationen
- Wir haben ein Programm für junge Leute, aber einen großen Bereich stellt Arbeit mit Senioren dar, da wir eine auf Aufnahme von handicapierten Freiwilligen spezialisierte Organisation sind, mit denen ein Assistent kommt (keine Altersgrenze), Unterkunft und Verpflegung gratis, Taschengeld
- Es ist ein großes Problem, für den Freiwilligen einen Fachassistenten zu besorgen.
- "Festhaltetherapie" Verarbeitung eines Konflikts zwischen zwei einander nahe stehenden Personen: eines Elternteils mit dem Kind, Versöhnungstherapie unter Visualisierung bei Erwachsenen, die eine Therapie brauchen, Verarbeitung von pränatalen und postnatalen Emotionen (Rehabilitation der Geburtserlebnisse), Ehetherapie, "Mama Clearing" Rehabilitation der Mutter- oder Vaterliebe
- Zielgruppe ist eine breite Altersskala, sowohl Senioren, als auch Kinder, Traumata nach Abtreibungen, häusliche Gewalt usw.
- Was können wir den Senioren mit Hilfe der Festhaltetherapie bieten: Senioren mit Kraft Zufriedenstellung, Ausgleichung, Fähigkeit Liebe der eigenen Familie weiter zu geben, in der Zeit, wo der Senior krank ist, ermöglicht ihm die Therapie Geschichten zu erzählen, Würde für Senioren

7. NO Hilfswerk: Edith Tanzer, Helmuth Neuhold

- Wir haben eine Leiterin, die den Betrieb der ganzen Organisation auf freiwilliger Basis sicherstellt
- Unser Ziel ist Familienunterstützung, wir sind die größte Sozialorganisation in unserem Bundesland, monatlich nutzen 23 000 Klienten unsere Dienste
- Finanzierung: 45 % Niederösterreich, 41 % Klienten, 6 % Gemeinden, 5 % Krankenkassen, 1 % Arbeitsamt, 1 % Sonstige
- 4 Gebiete: Pflegedienst im Haushalt, Dienste für Kinder, Jugend und Familien, Beratungs- und Begleitungsstellen, Zusatzdienste Krankenhilfsmittel, Pflegematerial
- Ambulante Pflege im Haushalt (damit die Leute zu Hause bleiben können), Pflege im Haushalt, mobile Physiotherapie, Ergotherapie, Logopädie
- Kinder, Jugend, Familie Treffen von Müttern mit Vorschulkindern, Raum für Kleinkinder, Privatkitas, Spielgruppen, in den Opa und Oma kreativ sein müssen, die ganze Familie steht im Zentrum unserer Pflege

- Angebot an Schulungen und allem, was mit Weiterbildung zu tun hat vom pädagogisch ausgebildeten Personal, Nachhilfe, Hilfe mit Hausaufgaben, Ferienlernkurse, Englischkurs für die Kleinsten
- Zusatzprodukte: Essen auf Rädern mit Service von kulinarischen Spezialitäten, die wir selber kochen, Produkte, die gesunde Ernährung, Bekleidung, Sicherheit betreffen, Notruftelefon – Mitarbeiterinnen im 24 Stunden Dienst, Haushaltshilfe, Beratungszentren – Zellen, Bildungsveranstaltungen, psychotherapeutische Aktivitäten, Hilfe für Kinder mit Schulproblemen oder logopädischen Problemen, Beratung bei Scheidungen – sehr gefragt, die Klienten können die Berater zu sich nach Hause einladen. Notruftelefon für Frauen – die Frau kann ihr Herz ausschütten und einen Rat bekommen. Zentrum für Familien mit Kindern, häufige Lösung von Problemen bei geschiedenen Familien, wo sich die Expartner in der Form der Kinderpflege nicht einig sind, Zentrum für Jugend und Kompetenzzentrum für Familie
- Telefonischer Krisendienst es ist möglich über verschiedene Probleme zu klagen
- Wichtig ist der ehrenamtliche Bereich, die Hälfte sind Funktionäre und Funktionärinnen, die andere Hälfte arbeitet als Öffentlichkeitsmitarbeiter (besuchen z. B. Mitbürger, die unter Mangel an gesellschaftlichen Kontakten leiden), auch wenn es sich um Freiwillige handelt, müssen sie fachlich geschult werden
- Spezielle Zentren Patenschaftzentrum, 31 Paten, die Familien in Niederösterreich unterstützen, es handelt sich um ältere Damen mit Erfahrungen, die Ratschläge erteilen können
- Ehrenamtliche Arbeit wird an Volumen und Bedeutung gewinnen ohne Freiwillige wären wir in Zukunft praktisch nicht imstande, alles zu schaffen, was vor uns steht
- Wir können gemeinsam Jugendaustausch organisieren, Strukturen von Freiwilligen ausbauen, Notruftelefone, Veranstaltungen organisieren, System der Tagesmütter

8. NGOs und ihre Tätigkeit für Seniorinnen und Senioren in Europa: Christiana Weidel

- Tertiärer Sektor
- Drei Pfeiler: Staat, alles was mit Profittätigkeit zu tun hat, intermedialer Sektor – organisierte Gesellschaft (Vereine, NGOs, Stiftungen, Gewerkschaften und verschiedene Interessensektoren)
- NGOs wir übernehmen die Verantwortung, aber nicht im Auftrag vom Staat, es geht uns nicht um Profit, alle Organisationen haben die Form von Ve-

reinen, Stiftungen usw., NGOs können wir nach ihrem Verhalten klassifizieren, nach dem, was und wie sie es tun, es gibt 5 Punkte der Klassifizierung von NGOs:

- Rechtssubjektivität (oder es geht nur um Interessentenverein)
- Darf nicht gewinnbringend sein, eventueller Gewinn wird nicht unter Mitglieder verteilt
- Positiver Beitrag f
  ür die Gesellschaft
- Zugang für Öffentlichkeit, nicht gezwungene Mitgliedschaft
- Prinzip des Ehrenamts
  - 3 Typen von nichtstaatlichen Organisationen:
- das Gegenüber für Staat Partner für Staat, gemeinsam wird etwas ausgearbeitet, Integration usw.
- Ergänzung der staatlichen Tätigkeit, Sprachkurse auf dem Land
- Wir sind nicht gegen den Staat, aber wollen etwas anders machen
- Viele EU Gelder werden über NGOs ausgezahlt: geographische Verbundenheit Erfahrungsaustausch, gemeinsame Themen, gemeinsame Gruppen
  - Wie kann die Arbeit mit der Technik das Leben der Senioren erleichtern
- Austauschpartnerschaft: Gewinn von Informationen zur Entwicklung der eigenen Organisation
  - Charter f
    ür haushalterische Dienste

Diskussion:

Sind Sie eine Dachorganisation?

Wir sind keine Dachorganisation, eher eine Plattform, wir bemühen uns die Organisationen zu vernetzen.

Austausch der Kontakte mit ANNO JMK

Wir haben Assoziationen, die einzelne Gebiete vereinigen, ANNO JMK vereint unabhängig vom Gebiet alle. Vertretung der Mitglieder gegenüber dem Staat und Durchsetzung von legislativen Veränderungen.

9. Bürgermeister der Stadt Poysdorf: Karl Wilfing

- Poysdorf funktioniert gemeinsam mit weiteren neun Gemeinden auf dem Prinzip der gemeinsamen Zusammenarbeit, eine ganze Reihe von Angelegenheiten wird auf Nachbarsniveau gelöst, es ist also nicht nötig, Vereine zu gründen
- In Poysdorf gibt es 3 Vereine: Pfarrhaus (katholisch) es wurde eine Kapelle mit barrierefreiem Zugang gebaut, daneben ein Raum, Kolpinghaus als soziale Hilfe für Arme, Tagespflegeeinrichtung für Behinderte mit 40 Klienten, die dort wohnen und arbeiten, Kolpingverein macht Jugend- und andere Arbeit, hat auch eine eigene Seniorengruppe, die sich mindestens einmal im Monat trifft und Ausflüge macht. Die Mitarbeiter kommunizieren mit ihnen, stellen fest,

was sie brauchen und bemühen sich, es ihnen zur Verfügung zu stellen. Die ÖVP hilft auch, veranstaltet für Senioren zwei bis drei Ausflüge pro Jahr, Treffen in Gasthäusern, sportliche Aktivitäten, Feier des Muttertags, Weihnachtsparty, Seniorenverbände bekommen Zuschüsse von der Stadt. Die dritte Organisation ist Hilfswerk, sehr aktiv, betreibt ein Pflegeheim mit 40 Wohneinheiten, bietet Dienste im Haushalt

- Senioren bekommen zum Geburtstag einen Gutschein
- Wir organisieren den Service von Essen auf Rädern
- Projekt Gesunde Gemeinde ca. 30 Teilnehmer in Arbeitsgruppe Mitbeteiligung von Rotem Kreuz, Schuldirektoren, es wird eine Reihe von Veranstaltungen organisiert
- Das Landesparlament unterstützt mehrere Heime mit Pflegedienst für Senioren, ein soziales Modell wird entwickelt
- Es wurde beschlossen, dass Zuschüsse für den gemeinnützigen Sektor neu verteilt werden
- Das Bundesland garantiert, Kosten für 100 Plätze in Senioreneinrichtungen zu decken
- Die Senioren, die am schlechtesten drauf sind, sollten ein Bett gleich bekommen. Das größte Problem haben wir mit dem Transport von Senioren, trotzdem wurde er in der Bewertung der Zufriedenheit mit Diensten mit einer hohen Prozentzahl bewertet.

10. Caritas: Hannes Faber

- Erwähnt nur solche Aktivitäten, die noch nicht in den vorigen Seminaren präsentiert wurden.
  - Slogan: gemeinsam Wunder wirken
- Organisation der katholischen Kirche, aber auch Berufung des christlichen Lebens, sollte klar zu erkennen geben, dass sie mit der Idee der christlichen Nächstenliebe – liebe deinen Nächsten wie dich selbst übereinstimmt
- Die Tätigkeit zunächst nur auf Pfarrerniveau, später überstiegen ihre Aktivitäten diesen Rahmen und sie wurde zu einer Organisation
- 1919 gegründet, die Tätigkeit deckt viele Lebensbereiche ab, bis 1975 vom Schreibtisch aus gearbeitet, dann kam es zu bedeutenden Veränderungen, heute nicht nur nach innen, sondern auch nach außen wirkend
- Die Organisation ist Partner der Pfarre, das Ziel ist Freiwillige zu gewinnen und zu schulen, sie in ihrer Arbeit zu unterstützen, regelmäßige Treffen von Senioren zu organisieren, die Lebensqualität im Alter zu erhöhen
- Wir bieten Hilfe für Familien in Not, damit sie ihr Leben wieder in den Griff bekommen

- Unsere sozial-ökonomische Projekte bieten die Möglichkeit eines Nebenverdienstes für langzeitige Arbeitslose (Lager für das gesammelte Spendenmaterial Möbelreparaturen und –verkauf)
  - Integrationsarbeit primäre Hilfe für Flüchtlinge, Rechtsberatung
  - Arbeit mit Behinderten Erhöhung ihrer Lebensqualität
- Orientierung auf die Alten- und Krankenpflege, 12 Pflegeheime, telefonischer Krisendienst, mobile Physiotherapie, Beratung für Angehörige

Diskussion:

In der Tschechischen Republik gibt es Probleme mit Einstellung von ausländischen Behinderten. Wir können keine Unterstützung für ihre Einstellung bekommen, und ohne diese ist es sehr schwer. Ein anderes Problem ist, wenn der Ausländer in sein Land zurückkehren möchte. Wie sind Ihre Erfahrungen?

Bei uns hat der Ausländer gleiche Rechte wie ein Österreicher, diese Leute haben Assistenten, aber es ist eine sehr komplizierte Problematik.

EU hat ein Programm, das Progress heißt und sich genau mit diesem Thema beschäftigt.

11. Verein für Diabetiker der Tschechischen Republik: Marie Miškolczyová

- Unter Diabetes Typ 2 leiden in der Tschechischen Republik etwa 800 000 Menschen (fast ein Zehntel der Bevölkerung)
- Ursachen von Diabetes: wenig Bewegung, Stress, schlechte Lebensgewohnheiten
- Wir organisieren ein soziales Programm für die ganze Region, von der Stadt haben wir Räumlichkeiten in der Poliklinik bekommen, wir bieten Dienste für Diabetiker, Senioren und Öffentlichkeit
- Medizinisch-erzieherische Tätigkeit, Beratung mit Möglichkeit von Fachliteraturverleih, Beratung auf dem Gebiet der Hilfsmittel, Gesundheitsschuhe, Süßstoffe. Der Verein organisiert jedes Jahr eine große Ausstellung mit Dia-Produkten und Produkten der gesunden Ernährung
  - Mehr Informationen siehe Text

Diskussion:

Wie viel Prozent von Klienten Ihrer Organisation machen Senioren aus?

Die meisten Mitglieder sind Senioren, 160 Mitglieder in der Gemeinde Slavkov, davon ca. 20 Eltern von zuckerkranken Kindern. Die Jungen müssen arbeiten und haben in ihrer Freizeit keine Lust etwas zu machen.

12. Dorferneuerung: Maria Forstner, Maria Luise Kasess, Friederike **Tagwerker**

• In unserer Gemeinde, die ca. 900 Einwohner hat, ist ein Drittel der Bürger älter als 61 Jahre. Wir haben eine Ideenbörse verkündigt, das Thema war Herbst des Lebens im Dorf, gleichzeitig war es ein Projekt. Die Idee war folgend: das Pfarrhaus war leer und könnte benutzt werden. Die Gemeinde war damit einverstanden, dass wir in diesem Herbst ein Projekt starten, das drei Teile haben wird: Tagestreffen von Senioren (3 Tage in der Woche, Kaffeekränzchen, Kartenspiel, Handarbeiten, Sport), LIMA (Leben im Alter) – ein umfangreiches Programm für das Leben im Alter, Vorlesungen, Caritas hat auch eine Diskussionsstunde, wo Erfahrungen ausgetauscht und Informationen erteilt werden, die alte Leute benötigen können, sie haben die Möglichkeit der gegenseitigen Hilfe.

13. Naděje (Hoffnung): Jana Seberová

- Die Organisation entstand im Jahr 1990, in diesem Jahr feiert sie den 20. Jahrestag. Sie wurde von der Kirche als Caritasorganisation gegründet, arbeitet auf christlichen Prinzipien, ist zwischenkonfessionell
  - Das Hauptziel ist den Leuten Dienste auf christlichen Prinzipien bieten
- Wir haben ca. 20 Zweigstellen jede Zweigstelle orientiert sich auf ein anderes Gebiet
- In Brünn gibt es 136 Mitarbeiter. Wir betreiben Seniorenheime, kleinere Familieneinrichtungen bis zu 30 Klienten, wirken in Objekten, die von der Stadt Brünn zur Verfügung gestellt wurden, die Tätigkeit wird aufgrund eines Mietvertrags durchgeführt, weiter betreiben wir ein Heim mit Sonderregime (Alzheimerkranke usw.), mobile Dienste, Verleih von Hilfsmitteln, hygienisches Zentrum, ... Die Nachfrage nach unseren Diensten übersteigt das Angebot.
- Die Grundidee ist den Senioren zu ermöglichen, so lange wie möglich zu Hause bleiben zu können, dies wird in der Form von Pflegeschwestern im Haushalt realisiert, die von Ärzten verschrieben wird, der Arzt ist Garant unserer Dienstleistungen
- Wir bieten soziale Aktivierungsdienste für Senioren, betreiben Tagespflegeeinrichtungen, die eine Zwischenstufe zwischen dem mobilen Dienst und Heimdienst darstellen, bieten Sozialwagen zum Transport von Klienten
  - Wir bieten den Senioren komplexe Dienstleistungen
- Wenn es in Niederösterreich eine Organisation gibt, die sich der Seniorenpflege widmet und mit unserer Organisation gern zusammenarbeiten würde, dann würden wir uns über die Vermittlung des Kontakts freuen.

14. Schlusswort

- Kontaktformular
- Austauschprojekt bietet die gegenseitige Möglichkeit praktisch zu probieren, wie die konkreten Aktivitäten bei unseren ausländischen Nachbarn funktionieren

Maria Forstner: Ich möchte mich gern für die geknüpfte Partnerschaft und für die Kontakte bedanken, die wir sicher nutzen werden. Auch weiterhin würden wir gern in der erfolgreich gestarteten Zusammenarbeit fortsetzen, sei es durch die Bereicherung unserer gemeinsamen Projekte um völlig neue Themen oder durch Anknüpfung an die Themen unserer vorigen gemeinsamen Seminare in Form von neuen Anregungen.

Jaromír Hron: Ich bin froh, dass das Projekt realisiert wurde und erfolgreich war. Dies ist der vierte Versuch eine grenzüberschreitende Zusammenarbeit anzuknüpfen und wir sind froh, dass es uns gelungen ist und möchten uns herzlich bedanken.

Kontakty

Asociace nestátních neziskových organizací Jihomoravského kraje ANNO JMK Assoziation nicht staatlicher Non Profit Organisationen des Südmährischen Landeskreiser info@annojmk.cz www.annojmk.cz Jaromír Hron, Miroslav Pala Ve Vaňkovce 1, 602 00 Brno

BETÁNIE – křesťanská pomoc, občanské sdružení betanie@mujbox.cz, betanie@seznam.cz www.betanie.eu ing. Jitka Bednářová, Dagmar Schillerová

Česká tábornická unie, Velká rada oblasti Jižní Morava vr@ctujm.cz www.ctujm.cz Jan Hochmann

Československý zálesák, svaz pro pobyt v přírodě zalesak@zalesaksvaz.cz www.zalesaksvaz.cz Rostislav Zabloudil, Maria Pilátová

Český svaz žen jihomoravsky.kraj@csz.cz www.csz.cz Bronislava Milinková, Jana Krajplová

Jihomoravská krajská organizace Pionýra info@jmpionyr.cz, admin@jmpionyr.cz, pavel@zdrahal.cz www.jmpionyr.cz
Pavel Zdráhal

Klub českých turistů – JMO kctjmo@seznam.cz www.kctbrnensko.webpark.cz Luděk Leder

84 Kontakty

Junák – svaz skautů a skautek ČR, Jihomoravský kraj TGM krjtgm@seznam.cz www.skaut.cz Ivo Brzobohatý, Jakub Procházka

Metodica hlousek@metodica.cz www.metodica.cz Zdeněk Hloušek

Naděje, o. s., pobočka Brno brno@nadeje.cz www.nadeje.cz Ing. Jana Seberová, Dagmar Vtípilová

Nesehnutí Brno brno@nesehnuti.cz www.nesehnuti.cz Zora Javorská

Občanské sdružení Magdalenium magdalenium2@centrum.cz www.magdalenium.cz Petra Dolečková

Sdružení FILIA sdruzenifilia@ok.cz www.sdruzenifilia.cz Miluše Nechvátalová, Pavla Panovská

Sdružení obrany spotřebitelů Jihomoravského kraje gerta.mazalova@seznam.cz www.spotrebitele.info Gerta Mazalová

Sdružení přátel folkloru v Brně spfvb@quick.cz www.folklornet.cz Milan Zelinka Sdružení přátel Jaroslava Foglara, o. s. spjf@volny.cz www.spjf.cz Jiří Kalina, Hynek Cígler

Svaz diabetiků ČR Slavkov miskolczyova@seznam.cz www.diabetes.cz Marie Miskolczyová, Marta Černá

YMCA Brno brno@ymcabrno.cz www.brno.ymca.cz Helena Najbrtová, Zuzana Kříbková, Nikola Brixelová, Gabriela Boková

Ženy50, o.s. info@zeny50.cz www.zeny50.cz Mgr. Věra Janáková NÖ Dorf- und Stadterneuerung – Verband für Landes-, Regional- und Gemeindeentwicklung

Dolnorakousk'y svaz pro obnovu vs'i a m'est-pro rozvoj zem'e, regionu a obc'i konrad.tiefenbacher@dorf-stadterneuerung.at, weingut@forstner-riegler.at www.dorf-stadterneuerung.at

Maria Forstner, Konrad Tiefenbacher, Maria Luise Kasses, Friederike Tagwerker Amtsgasse 9, A-2020 Hollabrunn

BHW-N.EU h.rupp@bhw-n.eu http://bhw.riskommunal.net Hans Rupp

Caritas sb.divisek@st.polten.caritas.at www.caritas-stpoelten.at Erich Divisek, Hannes Faber

Fachstelle für Suchtvorbeugung, Koordination und Beratung, St. Pölten info@suchtvorbeugung.at www.suchtvorbeugung.at Ursula Hörhan

Mobile Jugendarbeit – MOJA streetwork max@moja.at, info@moja.at www.moja.at Max Fossiner

NÖ HILFSWERK

herta.poehnlein@noe.hilfswerk.at http://niederoesterreich.hilfswerk.at/ Leopold Bösmüller, Herta Pöhnlein, Edith Tanzer, Helmuth Neuhold

Pathfinder Mistelbach leopold.boesmueler@mistelbach.at www.pfadfindergruppe-mistelbach.at Lydia Seidl, Johannes Malles, Thomas Pausch, Christian Sluha, Dietmar Interholz

Stadt Poysdorf karl.hilfing@poysdorf.at www.poysdorf.at Karl Hilfing Service Freiwillige konrad.tiefenbacher@vereine-noe.at www.vereine-noe.at Konrad Tiefenbacher

Suchtberatung, PSP Mistelbach m.rainer.sucht@psz.co.at www.psz.co.at Marianne Rainer

Volkshilfe martina.zobl@noe-volkshilfe.at www.noe-volkshilfe.at Martina Zobl

The World of NGO office@ngo.at www.ngo.at Christiana Weidel

Zentrum für Soziales und Generationen (ZeSG) guenther.ehgartner@univie.ac.at oder guenther.ehgartner@noe-lak.at

www.zesg.noe-lak.at Günther Ehgartner

GEWALTSCHUTZZENTRUM NÖ office.st.poelten@gewaltschutzzentrum-noe.at www.gewaltschutzzentrum.at/noe/index.html DSA Chartotte Aykler

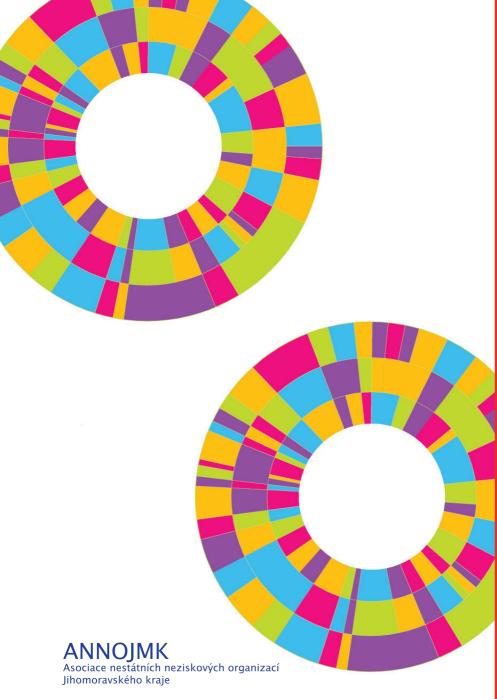
FRAU IN DER WIRTSCHAFT NIEDERÖSTERREICH women-network@wknoe.at www.women-network.at

Mag.Silvia Kieneast

Databáze sociálních projektů v Dolním Rakousku http://sozialprojekte.noe-lak.at neziskové i soukromé projekty se sociální tématikou

OBSAH

Zápisy ze seminářů	10
Partnerství neziskových organizací seminář I, úvodní setkání Brno 26. 1. 2010	10
Treffen von Vertretern der tschechischen und österreichischen Seite 26. 1. 2010	14
Partnerství neziskových organizací II, Mistelbach 16. 3. 2010	19
Vorbeugung von soziopathologischen Phänomenen 16. 3. 2010, Mistelbach .	30
Partnerství neziskových organizací seminář III, téma: problematika žen Brno	
26. 5. 2010	43
Partnerschaft der gemeinnützigen Organisationen Workshop III	50
Partnerství neziskových organizací seminář IV, problematika seniorů Poysdorf	
21. 6. 2010	59
Partnerschaft der gemeinnützigen Organisationen Workshop IV	70
Kontakty	83

Ve Vaňkovce 1, Brno 602 00 info@annojmk.cz, www.annojmk.cz